

Næringsutvikling

Selbu kommune
Forvaltningsrevisjon

2025

FR1286

FORORD

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført denne forvaltningsrevisjonen på oppdrag fra Selbu kommunes kontrollutvalg i perioden august 2024 til januar 2025.

Vi vil takke alle som har bidratt med informasjon i prosjektet.

Alle rapporter fra Revisjon Midt-Norge SA publiseres på www.revisjonmidt norge.no.

Steinkjer, 17.02.2025

Margrete Haugum

Oppdragsansvarlig revisor

Johannes Nestvold

Prosjektmedarbeider

R **M** **Revisjon**
Midt-Norge

Bidrar til forbedring

SAMMENDRAG

Revisjon Midt-Norge SA har gjennomført forvaltningsrevisjon om næringsutvikling på oppdrag fra kontrollutvalget i Selbu kommune. Følgende problemstillinger er undersøkt.

1. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
2. Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
3. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

Den første problemstillingen besvares gjennom en beskrivelse av aktørene i næringsarbeidet og relasjonen dem mellom. De andre problemstillingene er revidert med utgangspunkt i revisjonskriterier fra lover, avtaler, retningslinjer og andre autorative kilder.

Konklusjoner

1. *Revisor konkluderer med at det er relasjoner mellom alle aktørene i næringsutviklingsarbeidet i Selbu, og at samarbeid og arbeidsfordeling er avklart i de fleste relasjonene.*

Konklusjonene bygger på at det finnes relasjoner mellom alle aktørene. Noen relasjoner er tettere enn andre. Revisor har funnet at der hvor det er tette relasjoner, er også arbeidsfordelingen avklart eller det er en tett dialog hvor arbeidsfordeling diskuteres.

2. *Revisor konkluderer med at avtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS oppfylles, med unntak av at støttebeløp er redusert.*

Avtalen inneholder beløp, noe som kan være vanskelig å følge opp over tid. Både på grunn av prisøkninger og endringer i forutsetningene, som i dette tilfellet er størrelsen på konsesjonsavgiften som kommunen får. Samarbeidsavtalen ble laget i 2017 og den er snart åtte år. Det kan derfor være fornuftig å gjennomgå samarbeidsavtalen for å vurdere den i forhold til den praksisen som er i dag og eventuelt tydeliggjøre innholdet i den.

3. *Revisor konkluderer med at Selbu Næringssselskap KF i hovedsak arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune.*

Revisors innvending er at Selbu Næringssselskap KF bryter egne vedtekter når de ikke utarbeider økonomiplan for foretaket.

4. *Revisor konkluderer med at kommunens næringsfond ikke behandles i tråd med vedtektene for fondet og saksbehandlingsregler for fondet.*

Konklusjonen bygger på at næringsfondet disponeres i forbindelse med kommunens budsjettbehandling og ikke gjennom en søknadsprosess slik vedtektene sier. I budsjettprosessen disponeres midler til Selbu Vekst AS i henhold til samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS. Midlene til Næringsforeningen i Værnesregionen disponeres i henhold til avtale. Det settes av midler til primærnæringsfondet som disponeres i henhold til egne retningslinjer for primærnæringsfondet. I tillegg må kommunen kunne dokumentere vurderinger av tildelingene fra næringsfondet i forhold til statsstøtteregulverket.

5. *Revisor konkluderer med at Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF i noen grad har en økonomisk bærekraftig drift.*

Selbu Vekst AS har de siste årene gått med underskudd, men har en relativt solid egenkapital. Selbu Næringssselskap KF kan vise til et overskudd i 2023 og har grunnlag for å produsere overskudd framover. Foretakets utfordring er at egenkapitalen er liten, men samtidig er foretaket en del av kommunen.

Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere om det er aktuelt å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS.

Revisor anbefaler Selbu kommune å vurdere behovet for at Selbu Næringssselskap KF utarbeider økonomiplan eller endre vedtektene hvis økonomiplan ikke skal utarbeides.

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere behovet for å revidere vedtektene for næringsfondet slik at de blir i tråd med ønsket praksis og lovbestemmelser.

Revisor anbefaler kommunedirektøren å dokumentere vurderingen av forholdet til statsstøtteregulverket ved tildeling av midler fra kommunens næringsfond.

INNHALDSFORTEGNELSE

Forord	3
Sammendrag.....	4
Innholdsfortegnelse	6
1 Innledning.....	9
1.1 Bestilling	9
1.2 Problemstillinger.....	9
1.3 Metode	9
1.4 Uttalelse om rapport	11
1.4.1 Uttalelse fra kommunedirektøren	11
1.4.2 Uttalelse fra Selbu Vekst AS	12
2 Aktører og arbeidsfordeling	15
2.1 Problemstilling	15
2.2 Næringsaktørene.....	15
2.2.1 Selbu kommune.....	15
2.2.2 Selbu Vekst AS.....	17
2.2.3 Selbu Næringssselskap KF.....	18
2.2.4 Næringsforening i Værnesregionen	19
2.3 Relasjoner mellom aktørene.....	20
2.4 Konklusjon.....	23
3 Avtaler mellom kommunen og Selbu Vekst AS.....	24
3.1 Problemstilling	24
3.2 Om avtalen	24
3.3 Tiltak i handlingsplanen	25
3.3.1 Revisjonskriterier	25
3.3.2 Tiltak i handlingsplan	25
3.3.3 Vurdering	27
3.4 Finansiering.....	29
3.4.1 Revisjonskriterium.....	29
3.4.2 Bevilgningen til Selbu Vekst AS	29
3.4.3 Vurdering	30
3.5 Konklusjon.....	30
3.6 Anbefaling	31
4 Forholdet mellom Selbu kommune og Selbu Næringssselskap KF.....	32
4.1 Problemstilling	32
4.2 Bakgrunn for Selbu Næringssselskap KF	32
4.3 Budsjett og årsrapport	32
4.3.1 Revisjonskriterier	32
4.3.2 Budsjett og årsrapport for Selbu Næringssselskap KF	32
4.3.3 Vurdering	34
4.4 Valg av styret.....	35

4.4.1	Revisjonskriterier	35
4.4.2	Valg av styret	35
4.4.3	Vurdering	36
4.5	Vedtektsendringer	36
4.5.1	Revisjonskriterier	36
4.5.2	Vedtektsendringer i selskapet	36
4.5.3	Vurdering	37
4.6	Daglig leder	37
4.6.1	Revisjonskriterier	37
4.6.2	Daglig leder i foretaket	37
4.6.3	Vurdering	39
4.7	Konklusjon	39
4.8	Anbefaling	39
5	Kommunens næringsfond	40
5.1	Problemstilling	40
5.2	Revisjonskriterier	40
5.3	Om næringsfondet	40
5.4	Fondets støtteformål	41
5.4.1	Vurdering	42
5.5	Saksbehandlingsregler	43
5.5.1	Revisjonskriterium	43
5.5.2	Støtte til Selbu Vekst AS	43
5.5.3	Primærnæringsfondet	44
5.5.4	Næringsforeningen i Værnesregionen	45
5.5.5	Vurdering	45
5.6	Forholdet til statsstøtteregelveket	46
5.6.1	Revisjonskriterium	46
5.6.2	Statsstøtteregelveket	46
5.6.3	Vurdering	47
5.7	Konklusjon	48
5.8	Anbefalinger	49
6	Bærekraftig drift	50
6.1	Problemstilling	50
6.2	Bærekraftig drift i Selbu Vekst AS	50
6.2.1	Revisjonskriterier	50
6.2.2	Overskudd i Selbu Vekst AS	50
6.2.3	Vurdering	52
6.3	Selbu Næringssselskap	52
6.3.1	Revisjonskriterier	52
6.3.2	Overskudd i Selbu Næringssselskap KF	52
6.3.3	Vurdering	54
6.4	Konklusjon	54
7	Konklusjoner og anbefalinger	55
7.1	Konklusjon	55
7.2	Anbefalinger	56

Kilder	57
Vedlegg 1 – Utledning av revisjonskriterier	58
Vedlegg 2 – Primærnæringsfondet	62
Vedlegg 3 – Kommunedirektørens uttalelse	65

Tabell

Tabell 1. Roller i Selbu Vekst AS	18
Tabell 2. Roller i Selbu Næringssselskap KF.	18
Tabell 3. Roller i Næringsforeningen i Værnesregionen	20
Tabell 4. Behandling av Selbu Næringssselskap KF sitt budsjett	33
Tabell 5. Styret i Selbu Næringssselskap KF	36
Tabell 6. Disponering av næringsfondet 2017	41
Tabell 7. Resultatregnskap Selbu Vekst AS. Tall i 1000.	50
Tabell 8. Balanseposter Selbu Vekst AS. Tall i 1000.	51
Tabell 9. Resultatregnskap Selbu Næringssselskap KF. Tall i 1000.	53
Tabell 10. Balanseposter Selbu Næringssselskap KF. Tall i 1000	54
Tabell 11. Søknader til primærnæringsfondet i 2024.	63

Figurer

Figur 1. Organisasjonskart Selbu kommune.	16
Figur 2. Utsnitt av organisasjonskartet	16
Figur 3. Relasjoner mellom næringsaktørene	20
Figur 4. Bestemmelser knyttet til fond og bevilgninger.	42

1 INNLEDNING

1.1 Bestilling

Kontrollutvalget i Selbu kommune bestilte en forvaltningsrevisjon med temaet næringsutvikling i møtet 27.02.2024, sak 6/24. Bestillingen er gjort med bakgrunn i plan for forvaltningsrevisjon 2021-2024. Kontrollutvalget vedtok prosjektplanen i sak 19/24 i møtet 07.05.2024. Bakgrunnen for prosjektet er at flere aktører arbeider med næringsutvikling i kommunen og da kan det være en risiko for at ikke alle oppgaver følges opp.

1.2 Problemstillinger

Følgende problemstillinger besvares i rapporten:

1. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
2. Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
3. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

1.3 Metode

Forvaltningsrevisjonen er gjennomført i henhold til NKRFs standard for forvaltningsrevisjon, RSK 001. Revisor har vurdert egen uavhengighet overfor Selbu kommune, jf. kommuneloven § 24-4 og forskrift om kontrollutvalg og revisjon kapittel 3. Uavhengigheten omfatter også Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF.

I forvaltningsrevisjonen er det brukt skriftlige kilder og intervjuer for å samle data i prosjektet.

Dokumentgjennomgang

Skriftlige kilder forteller en historie om hvordan forholdene var på det tidspunktet det ble dokumentert. Kommunale dokumenter og vedtak er retningsgivende for det arbeidet som kommunen gjør og dermed en viktig datakilde.

Dokumentgjennomgangen omfatter kommunale dokumenter slik som planer og politiske saker. I tillegg er søknader til næringsfondet i 2024 gjennomgått. Revisor har også sett på kommunale dokumenter som berører Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF. Det er gjennomgått enkelte styreprotokoller for selskapene for 2023, 2024 og 2025, samt regnskaper og protokoller fra generalforsamlingen i Selbu Vekst AS. Revisor har også innhentet

regnskapstall fra www.proff.no. I tillegg er strategiplanen for Selbu Vekst AS lagt til grunn som data.

Revisor har kartlagt hvilke avtaler som finnes mellom Selbu kommune, Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF og undersøkt disse nærmere. Transaksjoner mellom kommunen og de to selskapene er også undersøkt med utgangspunkt i det som finnes i kommunens regnskap.

Intervju

Intervju er valgt som metode for å kunne få en dypere innsikt i problemstillingene i forvaltningsrevisjonen. I intervjuene er det mulig å spørre nærmere om informasjon som framkommer i dokumentasjonen og eventuelle andre forhold som er lite dokumentert. Gjennom intervju er det mulig å undersøke om praksis er i samsvar med det som er avtalt eller vedtatt. Intervjusituasjonen gir også muligheten til å stille oppfølgende spørsmål for å få belyst problemstillingene tilstrekkelig.

Det ble gjennomført et oppstartsmøte med kommunen i august 2024. Flere intervjuer ble gjennomført i perioden oktober til januar. Det ble gjennomført et stedlig intervju med virksomhetsleder og rådgiver i kommunen samt en av de ansatte ved Selbu Vekst AS. I tillegg er det gjennomført et digitalt intervju med økonomisjefen i kommunen, et digitalt intervju styreleder og daglig leder i Selbu Næringssselskap KF og et digitalt intervju med daglig leder i Selbu Vekst AS. Til intervjuene ble det laget egne intervjuguider tilpasset det enkelte intervjuobjektet og deres forhold til arbeidet med næringsutvikling. Det er skrevet referat fra intervjuene som er godkjent av de som ble intervjuet.

Vurdering av metode

Revisor har belyst arbeidet med næringsutvikling i Selbu kommune gjennom å samle data fra de tre sentrale aktørene i dette arbeidet, nemlig Selbu kommune, Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF. På denne måten blir problemstillingene belyst fra ulike ståsteder. Revisor har erfart at aktørene ga informasjon som samsvarte med hverandre og dokumentasjonen som er samlet inn. Dette styrker påliteligheten i informasjonen.

All dokumentasjon som er etterspurt har revisor fått tilsendt. Alle referater er godkjent. Den innsamlede dokumentasjonen vurderes å være tilstrekkelig for å belyse problemstillingene.

1.4 Uttalelse om rapport

En foreløpig rapport ble sendt til kommunedirektøren i Selbu kommune 27.01.2025. Revisjon Midt-Norge SA mottok svar 09.02.2025. Uttalelsen er vedlagt rapporten (vedlegg 3). Den foreløpige rapporten ble også sendt til daglig leder i Selbu Vekst AS og daglig leder i Selbu Næringssselskap KF, fordi disse to selskapene har en sentral rolle i denne forvaltningsrevisjonen, og de har bidratt med sentrale data til revisjonen.

I fortsettelsen redegjøres det for hvordan uttalelsen til foreløpig rapport er håndtert basert på tilbakemeldingen fra kommunedirektøren. Avslutningsvis redegjøres det for tilbakemeldinger som kun kommer fra Selbu Vekst AS. Tilbakemeldingene fra Selbu Næringssselskap KF omhandler punkter som er berørt i en av de andre uttalelsene og kommenteres der.

1.4.1 Uttalelse fra kommunedirektøren

2.2.1 Selbu kommune

Tilbakemeldingen handler om at revisors forståelse av organisasjonskartet ikke er riktig.

Teksten er supplert med figurer av organisasjonskartet og tekst fra kommunedirektørens presisering.

4.3.2 Budsjett og årsrapport for Selbu Næringssselskap KF

Tilbakemeldingen går på at uttalelsen fra ledelsen i Selbu Næringssselskap KF ikke er riktig. Uttalelsen er hentet fra et godkjent intervjuferat. Ledelsen i Selbu Næringssselskap KF har også gitt tilbakemelding på dette punktet. Deler av dette er også tatt inn i den nærmere forklaringen.

Teksten er ikke endret, men supplert med data fra tilbakemeldingene som gir en nærmere forklaring.

4.3.3. Vurdering

Slik det er påpekt i tilbakemeldingen er det ikke et lovkrav etter kommuneloven med fireårig økonomiplan, men etter det kommunale foretakets egne vedtekter.

Revisor har tatt ut tekst om hvordan det var tidligere.

Den andre tilbakemeldingen om sammenhengen mellom det kommunale foretakets gjeld og kommunens gjeldsgrad er en opplysning som er tatt inn i teksten.

Revisor vil holde fast på at det kan være hensiktsmessig å utarbeide en økonomiplan og har supplert teksten med en nærmere forklaring.

5.5.2 Støtte til Selbu Vekst AS

Både kommunedirektøren og Selbu Vekst AS kommenterer at kommunestyret vedtar rammene for næringsfondet, mens at tildeling skjer etter søknad i hovedutvalget.

Revisor har utdypet teksten for tydeligere å få fram forskjellen på en avtalebasert og søknadsbasert bevilgning.

5.5.4 Næringsforeningen i Værnesregionen

Her gir både kommunedirektøren og ledelsen i Selbu Vekst AS tilbakemelding om endring i bevilgningen til Næringsforeningen i Værnesregionen.

Dette er korrigert.

5.5.5 Vurdering

Også her er det lik tilbakemelding fra kommunedirektøren og ledelsen i Selbu Vekst AS. Den handler om at de ikke er enig i revisors vurdering av at midlene er avtalebasert og ikke søknadsbasert. Denne kommentaren henger sammen med kommentaren i punkt 5.5.2 over.

Revisor vil opprettholde denne vurderingen. I teksten er det lagt til en ytterligere forklaring til vurderingen.

5.6.2 Statsstøtteregulverket

Både kommunedirektøren og ledelsen i Selbu Vekst AS har kommentert at grensen for bagatellmessig støtte nå er 300 000 euro fordelt over en treårs periode.

Beløpet er endret. Teksten er utdypet med at beløpet var 200 000 euro fram til 11.11.2024.

1.4.2 Uttalelse fra Selbu Vekst AS

I tillegg har ledelsen i Selbu Vekst AS gitt følgende tilbakemeldinger. I tilbakemeldingen er sidetall oppgitt. Disse er forskjøvet i endelig rapport og derfor er kapittel satt i parentes.

Generelt

Selbu Vekst AS har følgende kommentar.

Vi savner kommentarer til måloppnåelse i henhold til Samfunnsplan (ny samfunnsplan fra 2018, denne må legges til grunn), samt at bruken av næringsfond genererer og utløser veldig mye eksterne midler til tiltak i Selbu. Dette er viktig også i kriteriene for bruk av fondet.

Dette er forhold som faller utenfor forvaltningsrevisjonen og er ikke tatt inn i rapporten.

Kommentar til side 13 (kapittel 2.2.2)

Opplysning om at hovedutvalg for samfunnsutvikling har en observatør i styret til Selbu Vekst AS er tatt inn i teksten.

Kommentar til side 17 (kapittel 2.2.4)

Selbu Vekst AS presiserer at ressursen fra Selbu Næringsforening forsvant i sin helhet når Selbu Næringsforum ble avviklet.

Teksten er ikke endret, men supplert med en nærmere forklaring.

Revisor ser av budsjettene at Selbu kommune har bevilget 350 000 kroner til Selbu Næringsforum i 2016 og 2017. Revisor forstår det slik at ressursen i form av økonomiske midler inngår i de økonomiske midlene som tildeles Selbu Vekst AS. Det kan diskuteres om reduksjonen på 150 000 kroner kan knyttes til at Selbu Næringsforum ble avviklet.

Kommentar til side 18 (kapittel 2.4)

Dette er to kommentarer som går på omtalen av relasjonene. Den ene er at Selbu Vekst AS påstår at det er gode relasjoner mellom aktørene. Den andre er at det er litt merkelig at det ikke er en nærmere forklaring på at arbeidsfordelingen i de fleste relasjoner er avklart.

Det er tatt inn en nærmere forklaring på hvorfor det står de fleste relasjoner.

Kommentar til side 24 (kapittel 3.4.2)

Ønske om at det tas inn i teksten at Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF i løpet av 2025 skal avklare nærmere hvilke tjenester som skal leveres fra Selbu Vekst AS.

Dette er tatt inn i teksten.

Kommentar til side 33. (kapittel 4.6.2)

Kommentarer fra Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF påpeker at feil dato er brukt i teksten.

Dato er endret.

Kommentar til side 46. (kapittel 6.2.3)

Kommentaren handler om at vurderingen og anbefalingen om strategiske valg for egeninntjening i selskapet, og at denne type anbefaling er ikke en del av oppdraget som er gitt til revisjonen. I tillegg står det at etter Selbu Vekst AS sin mening er teksten selvmotsigende.

Revisor har tatt ut denne teksten og supplert vurderingen med de signaler som ble gitt i felles styremøte mellom Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF i januar 2025.

Kommentar til side 50 (kapittel 7.2)

Denne tilbakemeldingen omhandler at grunnlaget for samarbeidsavtalens punkt 9 faller utenfor statsstøtteregelverket. Det henvises til rundskriv H-1/11 sitt forslag til standardvedtekter for kraftfond § 2 som sier at formålet med det åpnet for at fondsmidler kan brukes til avlønning av næringsjef eller tilsvarende for å forvalte fondet. Selbu Vekst AS vurderer at samarbeidsavtalens punkt 9 dermed faller utenfor kravene i statsstøtteregelverket.

Revisor er enig i at rundskriv H-1/11 åpner for at kraftfondsmidler kan brukes til å avlønne næringsjef. Dette er uproblematisk så lenge vedkommende er ansatt i kommuneorganisasjonen. Statsstøtteregelverket aktualiseres når offentlige midler gis som støtte til eksterne foretak. Da må støttegiver vurdere om utdelingen faller inn under alle vilkårene som må være oppfylt for at det skal være snakk om offentlig støtte, og videre hvis alle vilkårene er oppfylt vurdere om støtte faller inn under noen av unntaksbestemmelsene. Bagatelmessig støtte er en kategori unntaksbestemmelser. Det er støttegiver som skal gjøre denne vurderinger, altså Selbu kommune.

Anbefalingen opprettholdes. Deler av teksten over er tatt inn i rapportens kapittel 5.6.3 om vurderingen i forhold til statsstøtteregelverket..

2 AKTØRER OG ARBEIDSFORDELING

I dette kapitlet presenteres de aktørene som arbeider med næringsutvikling i Selbu og arbeidsfordelingen mellom dem.

2.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om arbeidsfordelingen mellom næringsaktører og Selbu kommune.

Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?

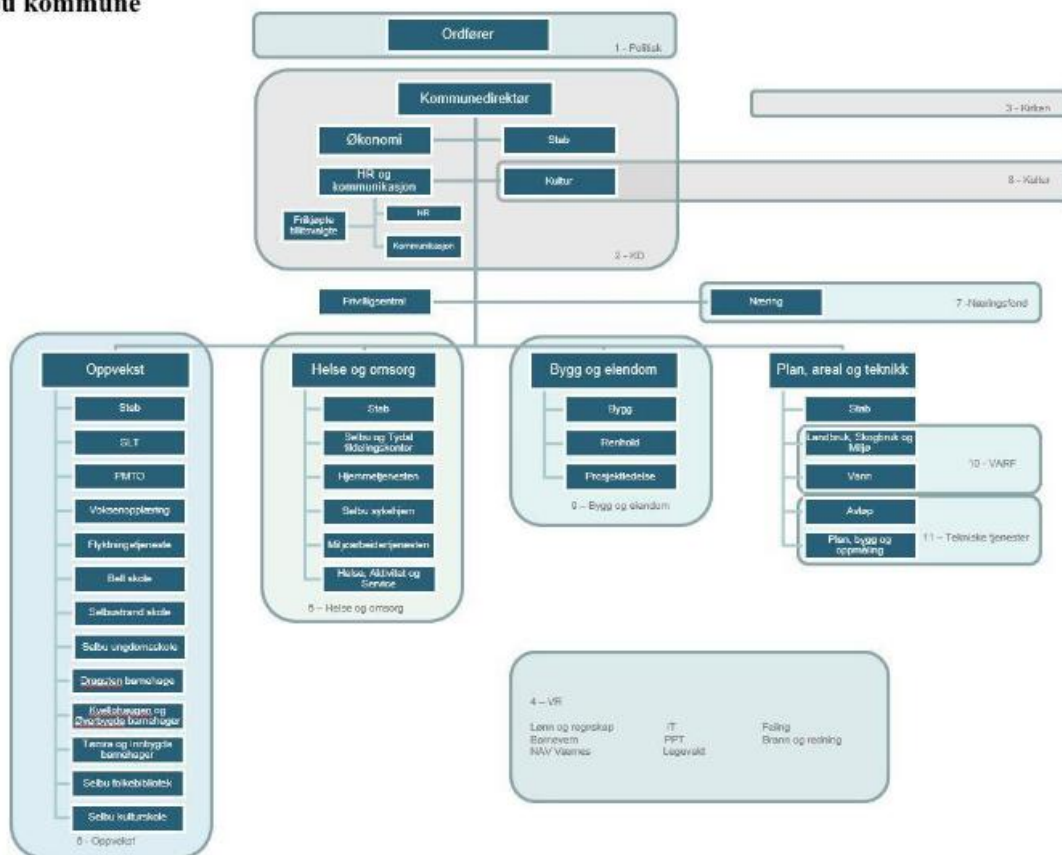
Denne problemstillingen løses gjennom en beskrivelse av relasjonen mellom de aktørene som har en rolle i arbeidet med næringsutvikling i Selbu. I flere av de andre problemstillingene er en eller flere av relasjonene omtalt. Derfor lages det en innledende beskrivelse for disse relasjonene i dette kapitlet.

2.2 Næringsaktørene

De aktørene som har en rolle i næringsutviklingsarbeidet i Selbu er Selbu kommune, Selbu Vekst AS, Selbu Næringssselskap KF og Næringsforeningen i Værnesregionen. Her presenteres aktørene kort. Mer utfyllende informasjon om Selbu Vekst AS finnes i kapittel tre, fem og seks. Mer informasjon om Selbu Næringssselskap KF finnes i kapittel fire og seks. I kapittel fem er det en nærmere omtale av Næringsforeningen i Værnesregionen.

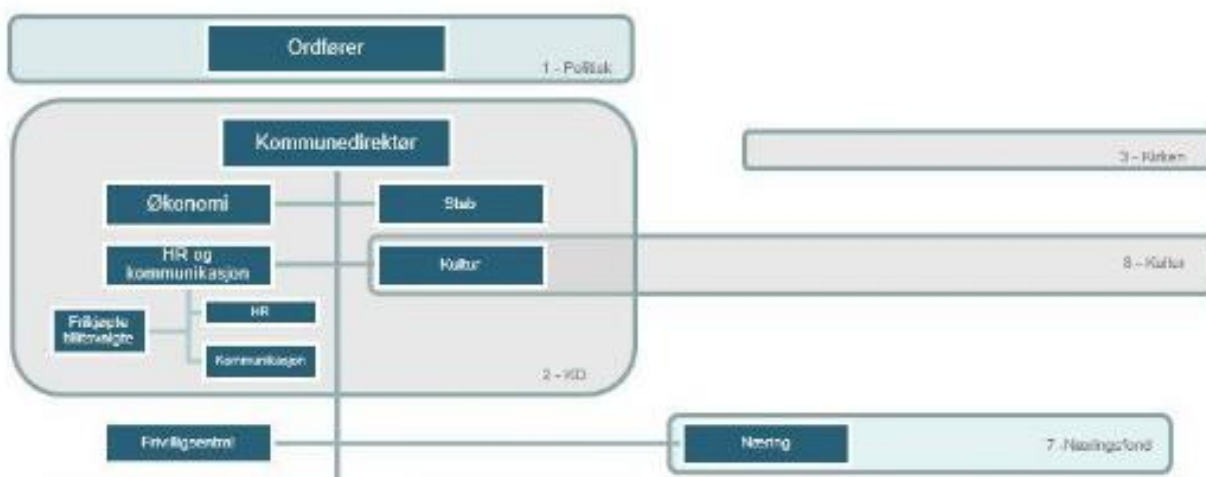
2.2.1 Selbu kommune

Selbu kommune sitt organisasjonskart er gjengitt i figur 1.

Kilde: www.selbu.kommune.no

Figur 1. Organisasjonskart Selbu kommune.

Kilde: www.selbu.kommune.no

Figur 2. Utsnitt av organisasjonskartet

Det framgår av kommunens organisasjonskart at Selbu kommune har en enhet som heter næring og at næringsfondet er plassert her. I høringsuttalelsen fra kommunedirektøren går det

fram at dette ikke er riktig. Det forklares at Selbu kommune har et ansvar 620 Næring som er rent administrativt. Dette ligger plassert under rammeområde to, kommunedirektøren og stab. Næringsfondet er plassert som et eget rammeområde og her er ansvar 623 næringsfondet plassert.

Det er ingen ansatte i enheten næring og saksbehandler for næringsfondet er rådgiver i kommunedirektørens stab. I et av intervjuene opplyses det at deler av næringsfondet settes av til et eget primærnæringsfond som håndteres av enhet landbruk, skogbruk og miljø.

Kommunestyret vedtok i sak 96/2016 (12.12.2016) en endring i organisering av sektor samfunnsutvikling, hvor oppgaver innen næringsutvikling og kulturutvikling ble overført til Selbu Vekst AS i henhold til en avtale som da var under utarbeidelse (samarbeidsavtalen som omtales i kapittel tre). Bakgrunnen for denne endringen var oppfølging av samfunnsutviklingsprosjekt som ble gjennomført i 2016 med bred deltakelse fra kommunen (både politisk og administrativ), næringsliv, kulturorganisasjoner og ungdomsrådet. Prosjektets overordnede mål var knyttet til målsettingen i kommuneplanens samfunnsdel om minimum 0,5 prosent folketallsøkning.

2.2.2 Selbu Vekst AS

Selbu Vekst AS etablert som et utviklingsselskap for Selbu kommune i 2016. Opprinnelig ble selskapet stiftet 30.04.2013 under navnet Selbu tomteselskap AS, men byttet både navn og formål i 2016.

Bakgrunnen for etableringen av Selbu Vekst AS var samfunnsutviklingsprosjektet. Samfunnsutviklingsprosjektet endte opp med tydelige vegvalg og strategier, herunder et ønske om å få på plass en ekstern aktør, som skulle håndtere utviklingsarbeidet i kommunen. Fra 2016 har utviklingsarbeidet hatt større søkelys på utvikling av bokkvaliteter, besøksattraktivitet og arbeid- og bedriftsattraktivitet. I den forbindelse ble begrepet næringsutvikling byttet ut med samfunnsutvikling, forteller en av de ansatte i Selbu Vekst AS. Samfunnsutviklingsprosjektet sammenfalt i tid med en organisasjonsgjennomgang av sektor samfunnsutvikling i kommunen, med det resultat at sektor samfunnsutvikling opphørte som egen administrativ sektor. Denne endringen førte også til en vesentlig endring av næringsfondet i Selbu kommune.

Selbu Vekst AS er et aksjeselskap som eies 100 prosent av Selbu kommune. Selskapets formål er å være et lokalt utviklingsselskap som gjennom ulike prosjekter arbeider for å styrke Selbu som attraktivt bo-, besøk og arbeidsområde. Selskapet skal gjennomfører tiltak som blir initiert fra eierne eller som er naturlig for å oppnå utvikling av Selbusamfunnet. Selskapet har følgende styresammensetning.

Tabell 1. Roller i Selbu Vekst AS

Rolle	Navn
Styreleder	Ole Morten Balstad
Styremedlem	Espen Eriksen
Styremedlem	Hanne Marit Siraas Folde
*Varamedlem	Geir Ove Lillebudal
Daglig leder	Monica Sundal

Kilde: www.brreg.no og generalforsamlingsprotokoll

*Ifølge generalforsamlingsprotokollen (11.06.2024) ble Geir Ove Lillebudal valgt til vara-medlem i styret.

Ledelsen i Selbu Vekst AS opplyser i uttalelsen til foreløpig rapport at hovedutvalg for samfunnsutvikling har en person i styret for Selbu Vekst AS, som observatør.

Revisor finner ikke at det er valgt noen observatør til styret.

2.2.3 Selbu Næringssselskap KF

Selbu Næringssselskap KF er et kommunalt foretak i Selbu kommune stiftet 11.02.2002. Kommunale foretak er ikke egne rettssubjekter, men en del av kommunen (kommuneloven § 9-1). Selbu Næringssselskap KF er et eiendomsselskap med formål å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Selbu.

Tabell 2. Roller i Selbu Næringssselskap KF.

Rolle	Navn
Styreleder	Geir Ove Lillebudal
Styremedlem	Ole Morten Balstad
Styremedlem	Oddstein Rygg
Varamedlem	Alf Ronny Rotvold
Varamedlem	Anne Berit Lien
Varamedlem	Lars Rolseth
Daglig leder	Monica Sundal

Kilde: www.brreg.no

I en presentasjon for Næringsforeningen i Værnesregionen 17.06.2024 går det fram at foretakets mål er næringsutvikling i Selbu med følgende delmål.

- Næringspolitisk virkemiddel – bevare og skape nye arbeidsplasser i Selbu
- Starthjelp til bedrifter lokalisert i Selbu (finansiering/kapital)
- Bedrifter som har vekstmuligheter og ambisjoner
- Støtte til selskaper som vil få økt verdiskaping både i form av økt omsetning og flere arbeidsplasser som følge av investeringen
- Skal ikke oppfattes som konkurransevridende i forhold til andre aktører i samme bransje
- Støtter ikke oppføring av bygg innen primærnærings
- Mål om utkjøp etter 5-10 år

2.2.4 Næringsforening i Værnesregionen

Næringsforeningen i Værnesregionen (NIV) er registrert som en forening i Enhetsregisteret. Næringsforeningen sitt formål er å være en frittstående, selvstendig og partipolitisk nøytral organisasjon som har som formål å fremme næringslivet i Stjørdal og i de kommuner det er inngått kommuneavtaler med, og slik bidra til økt verdiskaping i eksisterende bedrifter og et bedret grunnlag for nyetableringer. Næringsforeningen i Værnesregionen skal skape attraktive møteplasser, være en viktig næringspolitisk aktør og bidra til utvikling og nyskaping i næringslivet. Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at hver kommune har egne styrer som er underlagt styret i Næringsforeningen i Værnesregionen.

Selbu hadde tidligere en egen næringsforening, Selbu næringsforum, med et årsverk som arbeidet med utviklingsoppgaver. I samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS står det at kommunens samarbeidsavtale med Selbu Næringsforum vil opphøre og utviklingsmidlene vil kanaliseres til Selbu Vekst AS. I tabell 6 framgår det at det ble budsjettet med et driftstilskudd til Selbu Næringsforum med 350 000 kroner¹ av totalt 3 170 000 kroner fra næringsfondet i 2017. I søknaden om overføring av midler fra næringsfondet i 2018 (brev datert 03.01.2018 fra Selbu Vekst AS) er de totale utgiftene i Selbu Vekst AS 3 020 000 kroner, altså 150 000 mindre enn i 2017. Driftstilskudd til Selbu Næringsforum framgår ikke av budsjettet for 2018.

Den 21.01.2022 ble det inngått en avtale mellom Selbu kommune og Næringsforeningen i Værnesregionen.

¹ I næringsbudsjettet for 2016 oppgis det at medlemsavgiften til SNF (som antas å være Selbu Næringsforum) er 350 000 kroner. (Sak 2016/34 hovedutvalg for samfunnsutvikling 11.04.2016)

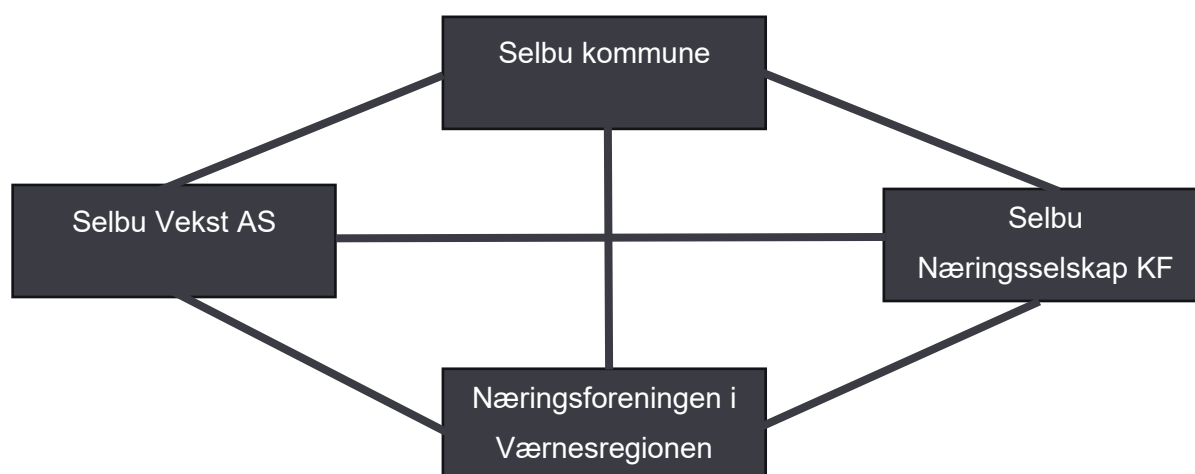
Tabell 3. Roller i Næringsforeningen i Værnesregionen

Rolle	Navn
Styreleder	Lill Bente Mæhla Totland
Styremedlem	Arne Otnes
Styremedlem	Robert Anders Jørgen Flormælen
Styremedlem	John Helge Lillevold
Styremedlem	Stein Ola Stene
Styremedlem	Solvår Lillemo Reinsberg
Styremedlem	Hilde Ragnfrid Kirkvold
Styremedlem	Sverre Myrvold Bjerve
Styremedlem	Gro Langnes
Varamedlem	Øyvind Kjeldstad Gylland
Varamedlem	Anne Grethe Eidevig
Daglig leder	Jon Uthus

Kilde: www.brreg.no

2.3 Relasjoner mellom aktørene

Relasjonen mellom aktørene foran er vist i figur en og omtales i fortsettelsen.

Figur 3. Relasjoner mellom næringsaktørene

Selbu kommune og Selbu Vekst AS

Selbu kommune eier Selbu Vekst AS og i kommunens eierskapsmelding for selskapet står det at eierskapet har et samfunnsmessig formål. Kommunen forutsetter at selskapet jobber etter selskapets formål. Relasjonen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS er omtalt nærmere i kapittel tre og fem.

Selbu Vekst AS skal prioritere å arbeide med utviklingsoppgaver innenfor nærings- og samfunnsutvikling i henhold til samarbeidsavtalen mellom kommunen og selskapet. I saksframlegget til kommunestyrets behandling av samarbeidsavtalen sak 2017/7, 27.02.2017 går det fram at det er foretatt en gjennomgang av oppgaver med sikte på å oppnå så tydelig oppgave- og rollefordeling som mulig. Dette framgår av samarbeidsavtalen hvor det er egne kapitler for kommunens rolle og Selbu Vekst AS sin rolle. I kapittel 3.2 omtales detaljene i samarbeidsavtalen nærmere.

I saksframlegget (sak 2017/7) står det at utviklingsselskapet overtar rollen som førstelinjetjeneste innen områdene næring- og kulturutvikling slik at det blir klart for aktørene innen næring og kultur hvor de skal henvende seg med utviklingsspørsmål. Rene forvaltningsoppgaver skal fortsatt ligge i kommunen. Det er foretatt en gjennomgang av oppgaver med sikte på å oppnå en tydelig oppgave- og rollefordeling så langt det er hensiktsmessig. Det framgår også av saksframlegget at eiernes² ønske med endringene er å styrke samarbeidet mellom lokale aktører i ulike sektorer og bransjer i kommunen.

Selbu kommune og Selbu Næringssselskap KF

Selbu Næringssselskap KF er et kommunalt foretak og en del av den kommunale virksomheten, men med eget styre og egen daglig leder. Det er kommunestyret som er selskapets øverste organ. Det kommunale foretaket er opprettet for å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Selbu. Relasjonen mellom kommunen og foretaket er nærmere omtalt i kapittel fire.

Selbu kommune og Næringsforeningen i Værnesregionen

Relasjonen mellom Selbu kommune og Næringsforeningen i Værnesregionen er omtalt i kapittel fem om kommunens næringsfond og spesielt 5.4.3. Ifølge avtalen fra 21.02.2022 skal Næringsforeningen i Værnesregionen være en næringspolitisk aktør og Selbu kommune yter et årlig bidrag til dette arbeidet.

² Ved etableringen av Selbu Vekst AS var også Selbu Sparebank og Selbu Energiselskap AS eiere i selskapet.

Den gangen i 2017 da samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS ble opprettet, eksisterte Selbu næringsforum. Saksframlegget fra behandlingen av samarbeidsavtalen (sak 17/2017) viser at utviklingsressursen i Selbu næringsforum ble integrert i Selbu Vekst AS. Selbu næringsforum ble avviklet i etterkant av dette.

Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF

Det er et samarbeid mellom Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF gjennom en avtale om å leie inn daglig leder i Selbu Vekst AS til å forestå daglig ledelse av Selbu Næringssselskap KF. Avtalen er datert 26.02.2020.

I Selbu Vekst AS sin årsmelding for 2023 står det at samarbeidet med Selbu Næringssselskap KF er videreført, der Selbu Vekst AS har ansvaret for det administrative i selskapet.

I kapittel to framgår det at styreleder i Selbu Vekst AS er styremedlem i Selbu Næringssselskap KF.

Selbu Vekst AS og Næringsforeninga i Værnesregionen

I årsmeldingen for Selbu Vekst AS for 2023 står det at selskapet koordinerer næringsarbeidet med Næringsforeningen i Værnesregionen på prosjekter som er naturlig. Daglig leder i Selbu Vekst forteller at Næringsforeningen er en samlende enhet for kommuner i Værnesregionen (Stjørdal, Frosta, Selbu, Tydal, Meråker). Hver kommune har sitt eget styre, som ligger under hovedstyret. Selbu Vekst AS har en observatørrolle i Selbu sitt styre.

Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at Selbu Vekst AS jobber overordnet med tilrettelegging for næringsutvikling for hele næringslivet, mens Næringsforeningen i Værnesregionen arbeider for den enkelte bedrift. Det er kontinuerlig samarbeid mellom Selbu Vekst AS og Næringsforeningen i Værnesregionen med kunnskapsutveksling og rådgiving, med vekt på å holde rollene adskilt. Det er gjennomført noen fellesprosjekter, eksempelvis flyktninger i arbeid.

Den ansatte i Selbu Vekst AS forteller at arbeidsfordelingen mellom Selbu Vekst AS, kommunen og Næringsforeningen i Værnesregionen er klar og tydelig. Vedkommende opplever at det er et godt og tett samarbeid med Næringsforeningen i Værnesregionen.

Selbu Næringssselskap KF og Næringsforeninga i Værnesregionen

Styreleder i Selbu Næringssselskap KF forteller at det kommunale foretaket har liten kontakt med Næringsforeningen i Værnesregionen, med unntak av at de har invitert seg selv inn på et frokostmøte i Næringsforeningen i Værnesregionen, for å fortelle om selskapet og muligheter for firma i Selbu.

2.4 Konklusjon

Problemstillingen om arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet er avklart, er løst gjennom en beskrivelse av aktørene og deres samarbeidsrelasjoner.

Revisor konkluderer med at det er relasjoner mellom alle aktørene i næringsutviklingsarbeidet i Selbu, og at samarbeid og arbeidsfordeling er avklart i de fleste relasjonene.

Konklusjonene bygger på at det finnes relasjoner mellom alle aktørene. Noen relasjoner er tettere enn andre. Revisor har funnet at der hvor det er tette relasjoner, er også arbeidsfordelingen avklart eller det er en tett dialog hvor arbeidsfordeling diskuteres.

3 AVTALER MELLOM KOMMUNEN OG SELBU VEKST AS

3.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om avtaler:

Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?

Det er en avtale mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune. Den heter *Samarbeidsavtale om etablering av Selbu Vekst AS som felles utviklingsarena i Selbu*, heretter kalt samarbeidsavtalen. Samarbeidsavtalen er datert 01.03.2017.

3.2 Om avtalen

Den 27.02.2017, sak 2017/7 vedtok kommunestyret i Selbu samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS. I kommunestyrevedtaket står det at oppgaver og utviklingsressurser innen næringsutvikling/kulturutvikling overføres fra Selbu kommune til Selbu Vekst AS i henhold til avtalen med virkning fra 01.03.2017. Videre understreker kommunestyret viktigheten av at arbeidet med langsiktig strategi for selskapet fortsatt prioriteres høyt og forankres godt. I tillegg blir rådmannen bedt om å vurdere hvorvidt næringsfondets vedtekter bør oppdateres som følge av avtalen og eventuelt fremme en sak på det.

I saksframlegget til saken går det fram at det er avklart at næringsrådgiver i Selbu kommune overføres til selskapet gjennom en utleieavtale. Det er utarbeidet en avtale som regulerer forholdet mellom kommunen som utleier og selskapet som innleier, og en avtale som regulerer den ansattes arbeidsforhold. Revisor har fått begge avtalene og de er forankret i samarbeidsavtalen mellom kommunen og selskapet.

Samarbeidsavtalen beskriver avtalepartenes roller, hvor Selbu kommune er planmyndighet og utviklingsansvarlig. Selbu Vekst AS er lokalt utviklingsselskap. Samarbeidsavtalen fra 2017 har følgende beskrivelse av rollene.

Selbu kommune er planmyndighet og gjennom kommuneplanen legges det rammer for framtidig utvikling av Selbu. Hovedmålet i gjeldende samfunnsplan fra 2005 er folketallsøkning på minimum 0,5 prosent årlig, noe som også er hovedmålet i det nylig gjennomførte samfunnsutviklingsprosjektet. Selbu kommune har det overordnede ansvaret for samfunnsutviklingen med målet om at Selbu skal være et attraktivt bo- og arbeidsområde/attraktivt lokalsamfunn med god tilgang på nærings- og kulturliv. Kommunen har ansvar for at det gjennomføres et

målrettet næringsarbeid, for at det skapes nyetableringer og for å gi gode utviklingsmuligheter for eksisterende næringsliv.

Selbu Vekst AS sin rolle er å være et lokalt utviklingsselskap som gjennom ulike prosjekter arbeider for å styrke Selbu som attraktivt bo- og arbeidsområde. Selskapet gjennomfører tiltak som blir initiert av eierne eller som er naturlig for å oppnå utvikling av Selbusamfunnet. Selbu Vekst AS skal ivareta rollen som helhetlig samfunnsutviklingsarena, herunder utgjøre Selbu kommunes førstelinjetjeneste innen nærings- og kulturutvikling og ivareta de funksjoner som tilligger disse områdene.

Samarbeidsavtalen inneholder også føringer for finansieringen av virksomheten i Selbu Vekst AS. Selbu kommune tar hovedansvaret for finansiering av selskapets drift, med en grunnfinansiering på 1,1 million kroner (punkt 9 i avtalen). I tillegg bevilger Selbu kommune en årlig ramme for kjøp av tjenester fra Selbu Vekst AS og en ramme for midler som Selbu Vekst AS kan disponere for tilskudd til eksterne. Dette er regulert i punkt 10 i avtalen og utgjør i 2017 1,9 millioner kroner. Videre forventes det at selskapet kan tilføres midler gjennom ekstern prosjektfinansiering. Det er en forventning at eierne er innstilt på å skape framtidige økonomiske rammer for et offensivt utviklingsarbeid i selskapet. Det er et mål at selskapets virksomhet og budsjett på sikt skal økes gjennom egne inntekter og salg av tjenester.

3.3 Tiltak i handlingsplanen

3.3.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Selbu kommune skal fastsette tiltakene i handlingsplanen til Selbu Vekst AS.
- Selbu kommune ved hovedutvalg for samfunnsutvikling skal bestille tjenester fra Selbu Vekst AS.
- Selbu kommune bør initiere tiltak i utviklingsarbeidet og bidra til omforent handlingsplan.

3.3.2 Tiltak i handlingsplan

Kommunens samfunnsplan ligger til grunn for Selbu Vekst AS sine strategier, forteller daglig leder i Selbu Vekst AS. Strategiene er brutt ned i handlingsplaner for det enkelte år. Styret og administrasjonen i Selbu Vekst utarbeider handlingsplanen. Det er en tett dialog med kommunen hele året. Annenhver måned er det møte med kommunedirektøren og ledere innen samfunnsutvikling, hvor viktige tema for næringsutvikling og selskapet drøftes. I tillegg er det en uformell dialog. Ordfører er aktivt involvert i selskapet og er styreleder i Selbu Vekst AS.

Etter opprettelsen av Selbu Vekst AS i 2016 er det gjennomført strategiprosesser hvert fjerde år med bred involvering fra kommuneadministrasjonen, politikere, næringsforening, videregående skole og flere. Alle strategiske valg er forankret politisk i Selbu kommune, gjennom at fondsstyret³ er aktivt med i prosessen.

Strategiplanen for 2021-2025 prioriterer bosetting, næring og besøk. Daglig leder i Selbu Vekst AS informerer om at det lages en handlingsplan for aktiviteten det kommende året, med utgangspunkt i satsingsområdene i strategiplanen. Planen er en del av søknaden om utbetaling av næringsfondsmidler, som behandles av hovedutvalg for samfunnsutvikling i februar/mars. Selbu Vekst AS presenterer planen for året i forbindelse med at hovedutvalg for samfunnsutvikling behandler saken. Selbu Vekst AS rapporterer årlig til hovedutvalg for samfunnsutvikling i februar, informerer daglig leder i Selbu Vekst AS.

Styret i Selbu Vekst AS vedtok i sak 2024.23 (11.12.2024) strategiplan for 2025-2029. Strategiplanen skal behandles i hovedutvalg for samfunnsutvikling i begynnelsen av 2025.

Den nye strategiplanen har både langsiktige og kortsiktige mål. De langsiktige målene er.

- Øke befolkningen til 4500 personer innen 2030
- Utvikle Selbu som en attraktiv bo- og arbeidskommune
- Styre samarbeidet mellom skole, næringsliv og kommunen for å sikre relevant utdanning og arbeidsplasser.

De tre overordnede strategiene er sentrumsutvikling, boligutvikling og næringsutvikling. I tillegg er det funksjonelle strategier som markedsføring, infrastruktur og utdanning. Strategiplanen trekker også opp konkrete handlingsplaner for ett år, tre år og fem år og videre.

I oppstartsmøtet med kommunen fortelles det at kommunen har god kontroll på arbeidet som Selbu Vekst AS gjør gjennom budsjett og handlingsplaner. Det avholdes samarbeidsmøter mellom kommunen og Selbu Vekst AS 6-8 ganger i året. De økonomiske rammene for selskapet legges først i budsjettet og legges deretter fram for hovedutvalg samfunnsutvikling. Bevilgningene legges inn i kommunens fireårige økonomiplan.

I Selbu Vekst AS sin søknad om utbetaling av midler, datert 26.02.2024, opplyses det at prosjektmidler bevilget i henhold til punkt 10 i samarbeidsavtalen på 1 650 000 kroner, skal benyttes til følgende satsinger.

- Omdømmeutvikling og reiselivsutvikling – 720 000 kroner

³ Fondsstyret er styret for næringsfondet. Ifølge vedtektene til næringsfondet skal kommunestyret oppnevne fondsstyret.

- Årsøya og Selbustien – 250 000 kroner
- Næring – 300 000 kroner
- Arrangement – 50 000 kroner
- Administrative løpende tiltak – 90 000 kroner
- Andel av lønn til daglig leder - 250 000 kroner

Samarbeidsavtalen sier at midler til kommunens kjøp av tjenester fra Selbu Vekst AS ligger inne i denne bevilgningen. Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at selskapet har første-linjetjenester på næring, bortsett fra landbruk. I utgangspunktet er tjenesten rådgivning til nyetablerere, men selskapet kan bidra økonomisk gjennom støtte til etablererkurs, eventuelt et etablerertilskudd for å dekke markedsføringskostnader i en oppstartsfase.

Daglig leder i Selbu Vekst AS informerer om at Selbu Vekst AS kan bevilge tilskudd til ulike lag og organisasjoner etter søknad. Søknadene behandles vanligvis av styret og kriteriet for tildeling av midler er at tilskuddet støtter opp under Selbu Vekst AS sine strategier. Selskapet er også opptatt av at det omsøkte prosjektet har en verdi ut over kommunegrensa og tilskuddet kan også være utløsende for å starte opp større prosjekter og utløse andre prosjektmidler.

Handlingsplanen kan endres gjennom året dersom det dukker opp forhold som bør tas tak i, forteller daglig leder i Selbu Vekst AS. Nye tiltak må de være i tråd med kommunens målsettinger og selskapets overordnede strategier, for å kunne tas inn i handlingsplanen. Endringer i handlingsplanen gjøres av selskapets styre, ved større endringer gjøres disse i hovedutvalget.

Selbu kommunestyre vedtok i budsjettbehandlingen i sak 86/24 (09.12.2024) å opprette en tilskuddsordning for nyetablerte selskaper eller selskaper i oppstartsfasen som faller utenfor primærnæringene. Det settes av 100 000 kroner fra næringsfondets grunnkapital. Hovedutvalg for samfunnsutvikling får fullmakt til å disponere midlene etter søknad. Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at Selbu Vekst vil være en rådgivende part, mens søknad om midler går til kommunen.

3.3.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune skal fastsette tiltakene i handlingsplanen til Selbu Vekst AS.

Revisor vurderer at Selbu kommune ved hovedutvalg for samfunnsutvikling fastsetter tiltakene i handlingsplanen til Selbu Vekst AS.

Selbu Vekst AS sin handlingsplan ligger til grunn for søknad om utbetaling fra næringsfondet i kommunen som sendes i februar/mars. Midlene til Selbu Vekst AS fastsettes i budsjettbehandlingen høsten før, noe som er i tråd med samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS. Det er en løpende dialog mellom Selbu Vekst AS og kommunen gjennom hele året, slik at det er godt kjent hvilke tiltak og aktiviteter som ligger i handlingsplanen.

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune ved hovedutvalg for samfunnsutvikling bestiller tjenester fra Selbu Vekst AS.

Revisor vurderer at Selbu kommunes bestilling av tjenester fra Selbu Vekst AS ligger i samarbeidsavtalen og spesifiseres i handlingsplanen som ligger til grunn for utbetaling av midler fra næringsfondet.

Selbu kommune budsjetterer midler til Selbu Vekst AS i henhold til samarbeidsavtalen. Når Selbu Vekst AS søker om utbetaling av de budsjetterte midlene i februar/mars, følger det med en plan for aktiviteten i selskapet dette året. I denne planen inngår kommunens kjøp av førstelinjetjenesten fra Selbu Vekst AS i henhold til beskrivelsen i samarbeidsavtalen. Hovedutvalg for samfunnsutvikling behandler planen og bevilger midler til gjennomføring av den.

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune bør initiere tiltak i utviklingsarbeidet og bidra til omforent handlingsplan.

Revisor vurderer at Selbu kommune bidrar til å initiere tiltak i utviklingsarbeidet og bidrar til den omforente handlingsplanen.

Revisors vurdering bygger på at det er en tett dialog mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS i arbeidet med næringsutvikling generelt og spesielt i forbindelse med utarbeidelse av handlingsplanen. Revisor har ikke sett nærmere på hvem som initierer hva, men Selbu kommune har gode muligheter til å få gjennomført sine ønsker. Dette kan skje gjennom jevnlig møter med kommuneadministrasjonen og en løpende uformell dialog med dem. I tillegg har ordfører styreleder i Selbu Vekst AS og leder for hovedutvalg er observatør i styret

i Selbu Vekst AS. Dette gjør at det er både politiske og administrative møtepunkter mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS.

3.4 Finansiering

3.4.1 Revisjonskriterium

- Selbu kommune skal sikre grunnfinansiering av Selbu Vekst AS og en ramme til kjøp av tjenester.

3.4.2 Bevilgningen til Selbu Vekst AS

Samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS omhandler finansiering av virksomheten til Selbu Vekst AS.

- I punkt 9 står det at Selbu kommune har hovedansvaret for finansiering av selskapets drift. Det forventes en årlig deltakelse (grunnfinansiering) med ramme på 1,1 millioner kroner.
- I punkt 10 står det at Selbu kommune hvert år i forbindelse med budsjettbehandlingen bevilger en ramme for kjøp av tjenester fra Selbu Vekst AS og midler som Selbu Vekst AS kan disponere som tilskudd til eksterne.
- I punkt 12 står det at det forventes at selskapet tilføres eksterne midler gjennom prosjektfinansiering. Partene skal aktivt samarbeide for å utløse slik finansiering.
- I punkt 14 står det at det er et mål at selskapets virksomhet og budsjett på sikt skal økes gjennom egne inntekter og salg av tjenester.

I budsjettet for 2025 disponeres midler fra næringsfondet til Selbu Vekst AS. I henhold til punkt 10 disponeres 1,25 millioner kroner og grunnfinansiering i henhold til punkt 9 på 1,1 millioner kroner. Den ansatte ved Selbu Vekst AS forteller at alle midler som tildeles Selbu Vekst AS er etter søknad. Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at størrelsen på konsesjonsavgiften har ført til at beløpet er justert ned. Det er en mulighet for å bruke av næringsfondets grunnkapital. Det har vært en stabil overføring de siste årene, og det har vært diskutert om overføringen bør prisjusteres. Selskapet har hatt god økonomi, og har så langt ikke gjort justeringer.

I selskapets budsjett for 2025 er egeninntjening i form av salg av tjenester budsjettert til 0 kroner. Dette begrunnes med at omfanget av avtalen med Selbu Næringssselskap KF har økt, slik at Selbu Vekst AS ikke har kapasitet til å ivareta denne tjenesten overfor Selbu Næringssselskap KF. I felles styremøte 13.01.2025 er Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF enig om at i løpet av 2025 skal det avklares nærmere hvilke tjenester som skal leveres fra Selbu Vekst AS.

I begynnelsen av hvert år søker Selbu Vekst AS om overføring av midler fra næringsfondet. I søknaden datert 26.02.2024 opplyses det at Selbu Vekst AS sitt overordnede styringsdokument er Selbu kommunes samfunnsplan med hovedmålsetting om økt folketallsutvikling – årlig en prosent. Samfunnsutviklingsarbeidet er basert på tre fokusområder, bo, næring og besøk. Fokusområdene er satt ut fra selskapets strategier for 2021-2025.

I forhold til samarbeidsavtalens punkt 12 om at selskapet skal tilføres eksterne midler gjennom prosjektfinansiering, forteller daglig leder i Selbu Vekst AS at de jobber jevnlig med prosjekter som utløser eksterne prosjektmidler. Selbu Vekst AS stiller med personalressurser til prosjektledelse i prosjekter som har ekstern finansiering.

Egeninntjeningen kan være en utfordring når målet med selskapet er av samfunnsøkonomisk karakter, forteller daglig leder i Selbu Vekst AS. Siden oppstarten er det prøvd ut ulike måter for å skaffe inntekter til finansiering av selskapet. Eksempelvis meglerbistand ved salg av bolighus, bistand til lokale tomteutbyggere, salg av boligtomter og daglig ledelse av Selbu Næringssselskap KF. Daglig leder forteller at Selbu Vekst AS er opptatt av at slik oppdrag skal være med å bidra til at selskapet når sine utviklingsmål.

3.4.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune skal sikre grunnfinansiering av Selbu Vekst AS og en ramme til kjøp av tjenester.

Revisor vurderer at Selbu kommune har fulgt opp sitt ansvar for grunnfinansiering av Selbu Vekst AS og gitt en ramme for kjøp av tjenester.

Revisor finner at bevilgningen i henhold til punkt 10 i samarbeidsavtalen har blitt redusert fra 1,9 millioner kroner i 2017 til 1,25 million kroner i 2025.

3.5 Konklusjon

Problemsstillingen som besvares er om avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune oppfylles.

Revisor konkluderer med at avtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS oppfylles, med unntak av at støttebeløp er redusert.

Avtalen inneholder beløp, noe som kan være vanskelig å følge opp over tid. Både på grunn av prisøkninger og endringer i forutsetningene, som i dette tilfellet eksempelvis er størrelsen på konsesjonsavgiften som kommunen får. Samarbeidsavtalen ble inngått i 2017 og den er åtte

år nå. Det kan derfor være fornuftig å gjennomgå samarbeidsavtalen for å vurdere innholdet i forhold til den praksisen som er i dag og vurdere behovet for å tydeliggjøre innholdet i den.

3.6 Anbefaling

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere om det er aktuelt å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS.

4 FORHOLDET MELLOM SELBU KOMMUNE OG SELBU NÆRINGSSKAP KF

4.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om forholdet mellom Selbu kommune og Selbu Næringssselskap KF.

Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?

4.2 Bakgrunn for Selbu Næringssselskap KF

Selbu kommune la overordnede rammer for Selbu Næringssselskap KF da kommunen stiftet selskapet i 01.11.2002. Det vedtektsfestede formålet er

å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Selbu.

Et kommunalt foretak er ikke et eget rettssubjekt, men en del av kommunen. (Kommuneloven § 9-1)

Selbu Næringssselskap KF sin 20 år lange historie startet med Kjeldstadutbygginga hvor Selbu Næringssselskap KF ble stiftet for å bistå med utbygging av produksjonslokaler i Selbu, forteller ledelsen i selskapet. Målet var å sikre mange arbeidsplasser til Selbu, da InnTre Kjeldstad AS hadde valget mellom å bygge ut i Selbu eller Hommelvik. Selbu Næringssselskap KF sto for utbyggingen slik at InnTre Kjeldstad AS bygde ut i Selbu og alle kostnader for Selbu Næringssselskap KF ble dekt av husleien.

4.3 Budsjett og årsrapport

4.3.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Kommunestyret skal vedta budsjett, økonomiplan, årsrapport og regnskap for foretaket.

4.3.2 Budsjett og årsrapport for Selbu Næringssselskap KF

Kommunestyret behandler budsjett og økonomiplan for Selbu Næringssselskap KF. Det er styret i Selbu Næringssselskap KF som fremmer forslag til budsjett og økonomiplan. Behandling av budsjettsakene de tre siste årene framgår av tabell fire.

Tabell 4. Behandling av Selbu Næringssselskap KF sitt budsjett

År	Styret i Selbu Næringssselskap KF	Kommunestyret i Selbu
2022	31.10.2022, sak 2022.39	12.12.2022, sak 56/22
2023	16.11.2023, sak 2023.33	11.12.2023, sak 86/2023
2024	04.11.2024, sak 2024.24	09.12.2024, sak 85/2024

Kilde: Kommunestyreprotokoller og styreprotokoller

Da kommunestyret behandlet budsjettet for 2025, ble det henvist til vedtektenes § 12 om at styret skal utarbeide forslag til budsjett, årsrapport og regnskap som forelegges kommunestyret for godkjenning. Økonomiplan er en del av § 12 i vedtektene, men er ikke med i henvisningen til vedtektenes § 12 i saksframlegget. Det er heller ingen økonomiplan i saken. Ledelsen i selskapet forteller at kommunens økonomisjef ga beskjed om at det ikke var nødvendig med økonomiplan da de gikk over til å føre regnskapet etter kommuneloven. I kommunedirektørens tilbakemelding på foreløpig rapport presiseres det at endringen ikke skjedde på grunn av endring i regnskapsprinsipp. I tilbakemeldingen fra ledelsen i Selbu Næringssselskap KF støttes økonomisjefens vurdering og vedkommende vil anbefale at selskapets vedtekter om krav om økonomiplan endres.

Kommunestyret har også behandlet andre økonomiske saker i Selbu Næringssselskap KF. Kommunestyret vedtok i sak 17/2023, den 27.02.2023 å øke rammen for låneopptak med inntil 20 millioner kroner til bygging av ny lager/produksjonshall som et tilbygg til eksisterende eiendomsmasse. Det opplyses i saken at dette ikke var hensyntatt i selskapets budsjett for 2023. Kommunestyret foretok en budsjettjustering som følge av låneopptaket i sak 60/2023, den 21.09.2023.

Styret i Selbu Næringssselskap KF vedtok 05.02.2024, sak 2024.06 et justert budsjett hvor lånerammen ble endret til 80 millioner kroner, under den forutsetningen at Selbu kommunestyre vedtar utbygging av industribygg på Øyberget. Kommunestyret behandlet denne saken i sak 21/2024, den 26.02.2024, hvor kommunestyret vedtok å øke rammen for låneopptak til Selbu Næringssselskap KF. Denne saken er unntatt offentlighet hjemlet i offentlighetsloven §13, jf. forvaltningsloven 13 andre ledd. Økt låneramme og budsjettjustering ble vedtatt av kommunestyret, forteller økonomisjefen i kommunen. I halvårsrapporteringen for 2024 går det fram at dette er knyttet til oppføring av nytt næringsbygg for ny leietaker.

Rapportering

Revisor har sett på rapportering fra Selbu Næringssselskap KF til kommunestyret i 2023 og 2024.

Halvårsrapportering

Den 21.09.2023 i referatsak 13/2023 fikk kommunestyret saksgrunnlag for halvårsrapportering 2023 for Selbu Næringssselskap KF. Rapporten inneholder driftsregnskap og investeringsregnskap per 30.06.2023. Det er gitt kommentarer til regnskapet og vurderinger for andre halvår 2023.

Styret i Selbu Næringssselskap KF behandlet halvårsrapporten i 04.09.2024, sak 2024.22 og videresendte den til behandling i formannskapet og kommunestyret. Den 28.10.2024 fikk kommunestyret forelagt sak 66/2024 om halvårsrapport for Selbu Næringssselskap KF. Rapporteringen inneholder drifts- og investeringsregnskap per 30.06.2024 samt kommentarer til regnskapsposter og vurderinger for andre halvår 2024. Det framgår av rapporteringen at total låneramme for nytt industribygg på 80 millioner kroner i sin helhet er lagt inn i 2024-budsjettet, men at det vil bli behov for å overføre en større del av rammen til 2025.

Årsrapport

Selve årsberetningen for 2022 og 2023 er utarbeidet på samme måte som halvårsrapporteringen og inneholder blant annet historikk og driften fra oppstart av selskapet, samt andre opplysninger.

I årsrapporten ligger resultatregnskap og balanse ved utgangen av 2022. I notene opplyses det at årsregnskapet er satt opp i samsvar med regnskapslovens bestemmelser og god regnskapsskikk for små foretak.

I årsrapporten for 2023 går det fram at årsregnskapet er satt opp i tråd med kommuneloven med tilhørende forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. I regnskapet vises bevilgningsoversikt drift, økonomisk oversikt drift, bevilgningsoversikt investering, balanseregnskapet og oversikt over samlet budsjettavvik og årsavslutningsdisposisjoner drift samt noter til regnskapet.

Endring av regnskapsprinsipp er nærmere omtalt i punkt 4.6.2.

4.3.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at kommunestyret skal vedta budsjett, økonomiplan, årsrapport og regnskap for foretaket.

Revisor vurderer at Selbu kommune vedtar budsjett, økonomiplan, årsbudsjett og regnskap for Selbu Næringssselskap KF for de undersøkte årene, med unntak av økonomiplan for 2025.

Når regnskapsføringen skjer etter kommuneloven og forskrift for økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner er det i henhold til § 1-1 b ikke krav om at det skal utarbeides en fireårig økonomiplan. Derimot er det fortsatt et krav om økonomiplan i Selbu Næringssselskap KF sine vedtekter.

Selbu Næringssselskap KF er en del av kommunens virksomhet og det kan være hensiktsmessig at det kommunale selskapet utarbeider en fireårig økonomiplan på linje med resten av den kommunale virksomheten. Gjelden i Selbu Næringssselskap KF blir i et konsolidert regnskap en del av kommunens gjeld og påvirker da kommunens gjeldsgrad. Det kan da være naturlig at dette også framgår av kommunens økonomiplan. Lånerammen for Selbu Næringssselskap KF er økt til 80 millioner kroner og dette vurderes å innebære en vesentlig gjeldsforpliktelse som bør komme fram i forbindelse med nye investeringer i kommunen.

I tilbakemeldingen fra kommunedirektøren opplyses det at kommunens handlingsregler måler kun gjeldsgraden i kommunekassen.

4.4 Valg av styret

4.4.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Kommunestyret skal velge styre for fire år.

4.4.2 Valg av styret

De gjeldende vedtektene for Selbu Næringssselskap KF er fra 12.12.2022. Der står det at kommunestyret velger medlemmer og varamedlemmer til styret. Valget foretas for fire år og følger valgperioden for kommunestyret. Kommunestyret velger leder og nestleder. Foretaket skal ha et styre på tre til fem medlemmer med varamedlemmer. Ordfører skal være fast medlem av styret.

Kommunestyret valgte den 13.11.2023, sak 87/2023 punkt 13 nytt styre til Selbu Næringssselskap KF. Valget framgår av tabell fem.

Tabell 5. Styret i Selbu Næringssselskap KF

Medlemmer	Varamedlemmer
Geir Ove Lillebudal, leder	Alf Ronny Rotvold
Ole Morten Balstad, nestleder	Anne Berit Lien
Oddstein Rygg	Lars Rolseth

Kilde: Kommunestyresak 87/2023.

Det framgår av saken at valget gjelder for valgperioden som løper fram til høsten 2027. Ordfører Ole Morten Balstad er medlem av styret.

De samme styremedlemmer og varamedlemmer framgår av Foretaksregisteret.

4.4.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at kommunestyret velger styre for fire år.

Revisor vurderer at styret i Selbu Næringssselskap KF er valgt for fire år og i henhold til selskapets vedtekter.

4.5 Vedtektsendringer

4.5.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterier er utledet i vedlegg en.

- Endringer i vedtektene skal vedtas av kommunestyret.

4.5.2 Vedtektsendringer i selskapet

Ifølge Foretaksregisteret er det foretatt en vedtektsendring etter at selskapet ble stiftet. Den er registrert i Foretaksregisteret 03.05.2023 og henviser til vedtaksdato 12.12.2022. Kommunestyret gjorde en vedtektsendring denne datoen i sak 55/22. Det oppgis i saken at den gjelder endring i regnskapsprinsipp fra 01.01.2023. Dette har bakgrunn i at kommuneloven bestemmer at det utarbeides et konsolidert regnskap for kommunene (Kommuneloven §14-6

første ledd bokstav b) og regnskapsførende enheter som inngår i kommunen som rettssubjekt skal konsolideres⁴.

4.5.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at endringer i vedtektene skal vedtas av kommunestyret.

Revisor vurderer at kommunestyret har vedtatt endringer i vedtektene for Selbu Næringssselskap KF.

Sett i sammenheng med vurderingen i kapittel 4.3.3 bør kommunestyret ta stilling til om det skal utarbeides økonomiplan for Selbu Næringssselskap KF, eller om kommunestyret må endre vedtektene på grunn av en endret praksis.

4.6 Daglig leder

4.6.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Foretaket skal ha daglig leder.

Utledningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg en.

4.6.2 Daglig leder i foretaket

Selbu Næringssselskap KF sine vedtekter sier at foretaket skal ha en daglig leder og at daglig leder ansettes av styret. Styret skal også utarbeide en stillingsinstruks for daglig leder.

I Foretaksregisteret oppgis Monica Sundal som daglig leder, registrert 23.03.2020. I årsregnskapet for 2023 er det ikke noen lønnskostnader. I note 8 om ytelse til ledende personer er det oppgitt lønn og annen godtgjørelse til daglig leder (Selbu Vekst AS) og styreleder. I selve årsberetningen står det at det ikke er noen faste ansatte i foretaket, men at Selbu Vekst AS har ansvaret for daglig drift av selskapet, med Monica Sundal som daglig leder.

Ledelsen i Selbu Næringssselskap KF forteller at den daglige ledelsen i selskapet er innleid i 20 prosent stilling fra Selbu Vekst AS og at selskapet ikke har noe arbeidsgiveransvar. Videre

⁴ Konsolidering av kommuneregnskapet innebærer å utarbeide et samlet regnskap for alle deler av en kommune, inkludert blant annet kommunale foretak.

informeres det om at Oddstein Rygg er midlertidig ansatt i Selbu KF høsten 2024 og har ivaretatt rollen som daglig leder i daglig leders fravær.

I styremøtet 04.09.2024, sak 2024.23 ble Oddstein Rygg ansatt for å ivareta oppgaver tilknyttet utbygging av lokaler på Øyberget for bedriften SIFA AS. Det kan være naturlig å ansette en til to personer i tillegg, som midlertidig ansatte i Selbu Vekst AS, for å ivareta prosjektledelsen. Alf Ronny Rotvoll rykker opp som fast styremedlem i perioden hvor Oddstein Rygg innehar en administrativ rolle.

I styremøtet 04.11.2024 vedtok styret i sak 2024.36 at Oddstein Rygg fortsetter som vikar i stillingen i utbyggingsperioden på Øyberget til årsskiftet ca. 2025/26. Styret må ta stilling til fast bemanning videre fra sommeren 2025.

Ledelsen i Selbu Næringssselskap KF forteller at Selbu Vekst AS ikke hadde kapasitet til å følge opp næringssselskapet da aktiviteten økte, og det var viktig for styret raskt å sikre god kompetanse til arbeidet.

Den 13.01.2025 ble det avholdt et felles styremøte mellom Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF. Fra protokollen heter det at møtets målsetting og agenda var å drøfte og finne fram til felles framtidige løsninger på bemanning og oppgavefordeling i selskapene.

Fra møtets konklusjoner går det fram at på grunn av økte oppgaver og nedbemanning må selskapene tilføres økte administrative ressurser. Det anses mest hensiktsmessig å samlokalisere administrative ressurser med Selbu Vekst AS som arbeidsgiver, slik at Selbu Næringssselskap KF kjøper tjenester fra Selbu Vekst AS etter en nærmere spesifisering. Videre må dagens oppgaver med omdømmebygging og markedsføring opprettholdes med minimum samme administrative ressurs som i dag. Ekstra ressurs må fokusere på tilrettelegging for ny næringsvirksomhet samt service overfor etablerte bedrifter som Selbu Næringssselskap KF har leieavtale med. Servicen overfor leietakerne antas å utgjøre et halvt årsverk som kan faktureres gjennom leiekostnaden. Saken må legges fram for kommunestyret hvor foretakets roller og oppgaver behandles. Målet er å gjennomføre organiseringen og foreta tilsetting slik at den nye modellen er operativ fra årsskiftet 2025-2026.

Daglig leder i Selbu Vekst AS forteller at vedtakets punkt om å legge fram planene for Selbu Næringssselskap KF sin rolle og oppgave framover til de styrende organ i Selbu kommune handler om hvor offensivt selskapet skal være sett i forhold til kommunens økonomiske ansvar. Daglig leder forventer at en slik avklaring kan gi en mer konkret instruks til daglig leder for selskapet.

4.6.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at foretaket skal ha daglig leder.

Revisor vurderer at foretaket har daglig leder gjennom en leieavtale med Selbu Vekst AS.

Selbu Næringssselskap KF leier daglig ledelse fra Selbu Vekst AS. Dette ser også ut til å være løsningen framover etter det felles styremøtet mellom Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF 13.01.2025. Noteopplysningen om ytelse til ledende personer kan forstås som at Selbu Næringssselskap KF er arbeidsgiver, mens i realiteten kjøpes denne tjenesten. Den midlertidige ansettelsen høsten 2024 skjer i Selbu Næringssselskap KF.

Vedtektene sier at styret skal vedta en stillingsinstruks for daglig leder. Daglig leder kjenner ikke til noen stillingsinstruks. Daglig leder er innleid gjennom en egen avtale som beskriver daglig leder sine oppgaver i selskapet. Denne innleieavtalen kan betraktes som et alternativ til en stillingsinstruks for det tilfellet at daglig leder er leid inn og ikke ansatt i selskapet.

4.7 Konklusjon

Problemstillingen som besvares er om Selbu Næringssselskap KF arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune?

Revisor konkluderer med at Selbu Næringssselskap KF i hovedsak arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune.

Revisors innvending er at Selbu Næringssselskap KF bryter egne vedtekter når de ikke utarbeider økonomiplan for foretaket.

4.8 Anbefaling

Revisor anbefaler Selbu kommune å vurdere behovet for at Selbu Næringssselskap KF utarbeider økonomiplan eller endre vedtektene hvis økonomiplan ikke skal utarbeides.

5 KOMMUNENS NÆRINGSFOND

5.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om kommunens næringsfond.

Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?

5.2 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Selbu kommune sine tildelinger fra næringsfondet skal være i tråd med fondets støtteformål.

Utleddningen av revisjonskriteriene finnes i vedlegg en.

5.3 Om næringsfondet

Selbu kommune har et næringsfond hvor vedtektene ble vedtatt 17.12.2012. Økonomisjefen forteller at Selbu kommune har noen andre fond hvor det skjer utdeling av midler, men at de ikke er definert som næringsfond. I vedtektene for fondet står det at Rundskriv H-1/11 Rundskriv om standardvedtekter for kommunale næringsfond gitt i vannkraftsaker, ligger til grunn for vedtektene.

I sak 2016/101 i hovedutvalg for samfunnsutvikling går det fram at budsjettet for næringsfondet i 2017 bygger på føringer fra samfunnsutviklingsprosjektet. Der er det tatt høyde for at Selbu Vekst AS blir et apparat for utviklingsarbeidet i kommunen. Hovedutvalget for samfunnsutvikling vedtok den gangen budsjettet som er gjengitt i tabell seks.

Da kommunestyret vedtok samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS (27.02.2017) gikk det fram av saksframlegget i sak 2017/7 at saken bygger videre på budsjettsaken for næringsfondet for 2017. Samfunnsutviklingsprosjektet har lagt føringer, og vedtatte tiltak og strategier er ivaretatt i budsjettpostene. Det er dermed tatt høyde for ny organisering av utviklingsarbeidet.

Tabell 6. Disponering av næringsfondet 2017

Utgifter	Vedtaks tildeling	Kommentar
Omdømmebygging, reiselivsutvikling og bolyst – markedsføring av Selbu som bokommune	790 000	Disponeres av Selbu Vekst AS etter søknad
Primærnæring	600 000	Disponeres av hovedutvalg/skogbruksleder
Interkommunalt næringsf. med Tydal	100 000	Samarbeid med Tydal kommune og Sør-Trøndelag fylkeskommune
Årsøya – tilrettelegging og utvikling	300 000	Disponeres av Selbu Vekst AS etter søknad
Driftstilskudd Selbu Næringsforum	350 000	
Bolyst – markedsføring av Selbu som bokommune		Disponeres av Selbu Vekst AS etter søknad
Stillingsressurs næring	720 000	
Samarbeid skole - næringsliv	60 000	Gründercamp
Kulturutvikling	100 000	Disponeres av Selbu Vekst AS etter søknad (samfinansiering med kulturmidler)
Administrative løpende tiltak – Selbu Vekst AS	150 000	Disponeres av Selbu Vekst AS
Sum	3 170 000	

Kilde: Hovedutvalg for samfunnsutvikling sak 2016/101, 01.12.2016.

I tabell seks er *stillingsressurs næring* innleie av ansatt i Selbu kommune til Selbu Vekst AS. Dette er regulert i en egen avtale datert 01.03.2017.

5.4 Fondets støtteformål

I vedtektene for næringsfondet er følgende støtteformål prioritert.

- Etablering av ny næringsvirksomhet
- Bedriftsutvikling/nyskaping i bedrifter
- Generelt utviklingsarbeid, lokalsamfunnstiltak og lignende med tanke på økt næringsetablering, sysselsetting og bosetting.

I kommunens handlingsplan 2024-2027 med budsjett 2024 opplyses det at konsesjonsavgiften settes av til næringsfondet. Midlene på næringsfondet disponeres til:

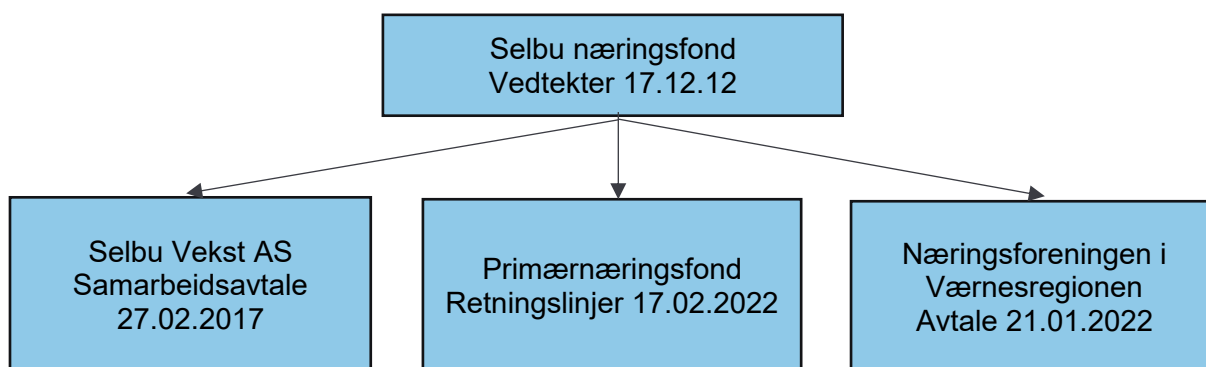
• Selbu Vekst AS (samarbeidsavtale pkt. 10)	1 250 000 kroner
• Grunnfinansiering Selbu Vekst AS (samarbeidsavtale pkt. 9)	1 100 000 kroner
• Primærnæringene	600 000 kroner
• Næringsforeningen i Værnesregionen	100 000 kroner
• Grunnkapital næringsfondet	105 000 kroner

Under oversikten *prioriterte fokusområder for rammeområdet* (næringsfond) står det:

Selbu Vekst AS er kommunens utøvende avdeling for samfunnsutvikling. Selbu Vekst AS skal sammen med private interesser og Selbu kommune tilrettelegge slik at det til enhver tid er tilgjengelige næringsarealer i Selbu. Selbu Vekst AS skal også fortsatt ha et sterkt fokus på markedsføring av bygda som bo- og besøkskommune. Et viktig fokusområde i årene fremover vil bli tilgangen på arbeidskraft.

I behandlingen av kommunens handlingsplan 2025-2028 og budsjett for 2025 går det fram at næringsfondet tilføres 3,1 millioner kroner fra konsesjonsavgift og at midlene disponeres på samme måte som i 2024-budsjettet. De resterende 105 000 kroner avsettes til fondets grunnkapital. Saldo på næringsfondet ved utgangen av 2025 beregnes til 0,8 millioner kroner. Her vedtok kommunestyret å bevilge 100 000 kroner til en ny tilskuddsordning for etablerere, hvor midlene hentes fra fondskapitalen.

Disponeringen av næringsfondet med tilhørende retningslinjer er illustrert i figur to.

Figur 4. Bestemmelser knyttet til fond og bevilgninger.

I behandlingen av Selbu kommune sitt budsjett for 2025 (sak 86/24, 09.12.2024) disponeres det 100 000 kroner fra fondskapitalen til en tilskuddsordning for nyetablerte firma eller firma som er i oppstartsfasen. Revisor har ikke sett nærmere på denne bevilgningen fordi den kom sluttfasen av gjennomføringen av forvaltningsrevisjonen.

5.4.1 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune sine tildelinger fra næringsfondet skal være i tråd med fondets støtteformål.

Revisor vurderer at tildelinger fra næringsfondet er i tråd med fondets støtteformål.

Tildelingene fra næringsfondet treffer spesielt støtteformålet om generelt utviklingsarbeid, lokalsamfunnstiltak og lignende med tanke på økt næringsetablering, sysselsetting og bosetting. Tildelingene til primærnæringsfondet har preg av å være midler til etablering av ny næringsvirksomhet eller bedriftsutvikling.

Tildelingene fra næringsfondet til Selbu Vekst AS og Næringsforeningen i Værnesregionen er avtalefestende tildelinger. Det betyr at den opprinnelige intensjonen med næringsfondet der hvor bedrifter kunne søke støtte til næringsutvikling er endret. Aktører innenfor primærnæringene har muligheter til å søke primærnæringsfondet om utviklingsmidler til primærnæringene ut fra egne retningslinjer for primærnæringsfondet.

5.5 Saksbehandlingsregler

5.5.1 Revisjonskriterium

Revisjonskriteriet som er utledet i vedlegg en er.

- Selbu kommune skal følge saksbehandlingsreglene for tildeling av midler fra næringsfondet.

Næringsfondets saksbehandlingsregler sier blant annet at søknader om støtte fra næringsfondet skal være skriftlig og inneholde budsjett, kostnadsoverslag, finansieringsplan, beskrivelse av forretningside og markedsvurdering. Videre skal søknader begrunnes så godt som mulig. Søknader om støtte avgjøres av fondsstyret etter tilrådning fra kommunens administrasjon. Politisk behandling av fondstildelinger gjennomføres ut fra to årlige søknadsrunder.

I saksframlegget til budsjett for næringsfondet for 2017, opplyses det at det ikke er en egen post til politiske tildelinger av tilskudd etter søknad. Videre heter det at dette er foreslått løst ved etablering av et nytt investeringsfond for Selbu i et samarbeid med lokal privat kapital. Revisor har ikke undersøkt dette nærmere.

5.5.2 Støtte til Selbu Vekst AS

Støtten til Selbu Vekst AS er forankret i samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS, og er nærmere omtalt i kapittel 2. I kommunestyrets budsjettbehandling settes det av midler til Selbu Vekst AS, og Selbu Vekst AS må søke om å få utbetalt midlene fra næringsfondet. I samarbeidsavtalen står det at overføringen skjer etter søknad med budsjett fra Selbu Vekst AS. Videre heter det at Selbu kommune delegerer til styret i selskapet å disponere bevilgningen innenfor de føringer som er lagt av kommunestyret, og at størrelsen på bevilgningen fastsettes i kommunens årlige budsjettvedtak.

Hovedutvalg for samfunnsutvikling vedtok i sak 10/2024 (14.03.2024) om utbetaling av budsjetterte prosjektmidler til Selbu Vekst AS for 2024, å utbetale 1 150 000 som prosjektmidler i henhold til samarbeidsavtalens punkt 10 og 1 200 000 kroner som grunnfinansiering i henhold til samarbeidsavtalens punkt 9. I saksframlegget går det fram at Selbu Vekst AS ønsker en omprioritering av 100 000 kroner fra prosjektmidler til driftsstøtte i 2024, som følge av pris- og lønnsøkning siden avtaleinngåelsen. I saksframlegget peker kommunedirektøren på at samarbeidsavtalen bør gjennomgås i løpet av 2024.

Det er ingen utlysning av næringsfondets midler med to årlige søknadsfrister, slik det står i næringsfondets vedtekter. Selbu Vekst AS søker om å få utbetalt midlene og i hovedutvalgssak 10/2024 har saken tittel utbetaling av budsjetterte prosjektmidler til Selbu Vekst AS år 2024. Saksframlegget til saken bygger på samarbeidsavtalen og budsjettvedtaket om disponering av næringsfondet. Saksframlegget refererer ikke til vedtektene for næringsfondet og heller ikke til hvordan søknaden oppfyller ulike kriterier gitt i vedtektene.

5.5.3 Primærnæringsfondet

Hovedutvalg for samfunnsutvikling vedtok 17.02.2022 retningslinjer for bruk av kommunalt næringsfond til primærnæringsene. I disse retningslinjene ligger det særbestemmelser for skogbruk og jordbruk. Retningslinjene bygger på vedtektene for Selbu kommunes næringsfond og gir egne føringer for støtteformål i tillegg til at det er særbestemmelser for skogbruk og jordbruk.

Særbestemmelsene for skogbruk omfatter tilskudd til skogsbilveger i klasse tre og fire. Her skal kommunen dekke inntil 20 prosent av kostnaden på nye skogsbilveger forutsatt at veganlegget har mottatt statstilskudd. Utbetalingen av tilskuddet kan bli fordelt over flere år etter ferdigstillelse av vegprosjektet.

Særbestemmelser for jordbruk omfatter:

- Fellestiltak
- Tilskudd til nydyrking. (1000 kroner per dekar, maksimalt 30 000 kroner)
- Tilskudd til driftsutvidelser. (inntil 20 prosent av godkjent kostnadsoverslag med øvre grense 150 000 kroner)
- Tilskudd til oppstart av tilleggsnæringer. (inntil 30 prosent av godkjent kostnadsoverslag med øvre grense 70 000 kroner)
- Tilskudd til fôrlager (silo/høytørke) eller korntørke. (inntil 30 prosent av godkjent kostnadsoverslag med øvre grense 150 000 kroner)
- Tilskudd til alternativ energiforsyning

Det er utarbeidet en egen beskrivelse av bruken av primærnæringsfondet i forhold til primærnæringsfondets retningslinjer, som finnes i vedlegg to. Tildelingen fra primærnæringsfondet i forhold til retningslinjene er ikke revidert da det oppfattes å være utenfor problemstillingen.

5.5.4 Næringsforeningen i Værnesregionen

Den 21.01.2022 ble det inngått en avtale mellom Selbu kommune og Næringsforeningen i Værnesregionen (NIV). I avtalen står det at NIV skal bidra til økt verdiskaping i eksisterende bedrifter og et bedret grunnlag for nyetableringer. NIV skal skape attraktive møteplasser, og være en viktig næringspolitisk aktør og bidra til utvikling og nyskaping i næringslivet.

Videre står det i avtalen at Selbu kommune skal betale et bidrag på 100 000 kroner for 2022. Beløpet skal støtte aktiviteter som Selbu kommune ønsker bistand til. Avtalen gjelder inntil den sies opp av en av partene. I Selbu kommune sitt budsjett for 2022 er det disponert 100 000 kroner til Næringsforeningen i Værnesregionen. I tilbakemeldingene på utkast til rapport presiseres det at for 2022 ble overføringen til Næringsforeningen i Værnesregionen gjort via Selbu Vekst AS. Fra 2023 ble det vedtatt at bevilgningen til Næringsforeningen skulle gjøres direkte fra Selbu kommune. Dette framgår av sak 62/22 handlingsplan 2023-2026 og budsjett for 2023, i kommunestyremøtet 12.12.2022.

5.5.5 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune sin saksbehandling av næringsfondet skal være i tråd med saksbehandlingsreglene fra fondet.

Revisor vurderer at saksbehandlingen av næringsfondet avviker fra saksbehandlingsreglene i næringsfondet.

Vurderingen bygger på at disponeringen av store deler av næringsfondet er avtalebasert og ikke søknadsbasert slik det står i vedtektene. I høringsuttalelsen fra kommunedirektøren og Selbu Vekst AS presiseres det at kommunestyret vedtar rammene for næringsfondet. Tildeling skjer etter søknad i hovedutvalget. Videre utdyper Selbu Vekst AS at midlene fra fondet er avtalebasert og ikke søknadsbasert. Slik revisor forstår det er samarbeidsavtalen førende for det beløpet som settes av til Selbu Vekst i kommunens disponering av næringsfondet i budsjettprosessen. Selbu Vekst AS søker om å få utbetalt de avsatte midlene.

Det er bare primærnæringsfondet som er søknadsbasert og her er det egne retningslinjer for den tildelingen som bygger på vedtektene for næringsfondet. Når tildelingene er avtalebasert fører det til at myndigheten til å bevilge midlene flyttes fra fondsstyret til kommunestyret. Revisor har ikke funnet at bevilgningen til Næringsforeningen i Værnesregionen har blitt behandlet i hovedutvalg for samfunnsutvikling, som er fondsstyret.

Samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS åpner for at Selbu Vekst AS kan dele ut midler, som de selv har mottatt fra Selbu kommune. Revisor vil påpeke at dette kan være en måte å omgå vedtektene for næringsfondet. Revisor har ikke funnet eksempler på tildeling til enkeltbedrifter.

Det er etablert egne retningslinjer for primærnæringsfondet som hovedutvalg for samfunnsutvikling har vedtatt. Tildeling fra primærnæringsfondet blir en totrinns tildeling. Først fra næringsfondet til primærnæringsfondet i henhold til næringsfondets vedtekter, så tildeling fra primærnæringsfondet til søkere etter retningslinjene for primærnæringsfondet.

Næringsfondets vedtekter er fra 2012. Den gangen Selbu Vekst AS ble opprettet ble det gjort endringer i bruken av midlene fra næringsfondet. I saksframlegget i sak 2017/7 ble rådmannen bedt om å vurdere behovet for endring av næringsfondets vedtekter som følge av den inngåtte samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS. En revidering kunne bidratt til å klargjøre noen av de forholdene som revisor påpeker.

5.6 Forholdet til statsstøtteregelverket

5.6.1 Revisjonskriterium

Revisjonskriteriet som er utledet i vedlegg en er.

- Selbu kommune skal vurdere om støtten gis i henhold til statsstøtteregelverket.

5.6.2 Statsstøtteregelverket

I vedtektene for Selbu kommunes næringsfond står det at bruken av fondet må være i samsvar med de internasjonale regelverk Norge har sluttet seg til på statsstøtteområdet. I utgangspunktet er offentlig støtte forbudt. Det betyr at tildeling av midler fra næringsfondet må vurderes i forhold til hvilke unntaksbestemmelser tildelingen faller inn under.

Revisor har etterspurt om det er gjort noen vurdering av tildelingen av midler i forhold til statsstøtteregelverket. Det er spesielt etterspurt vurderinger av støtten til Selbu Vekst AS fordi

den overskrider 300 000 euro⁵ over en treårsperiode, som er grensen i ordningen med bagatellmessig støtte. Revisor har ikke funnet noen dokumentasjon på noen vurderinger og ingen har kunnet bekrefte at det ble gjort noen vurdering den gangen samarbeidsavtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS ble inngått.

5.6.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu kommune skal vurdere om støtten gis i henhold til statsstøtteregelverket.

Revisor vurderer at det mest sannsynlig ikke er gjort noen vurdering av tildeling av støtte fra næringsfondet i forhold til statsstøtteregelverket.

Revisor finner ikke at det er gjort vurderinger av bevilgningene fra næringsfondet i forhold til statsstøtteregelverket, selv om dette forholdet er tatt inn i vedtektene for næringsfondet. Utgangspunktet er at all offentlig støtte som kan bidra til konkurransefordeler er ulovlig. Det finnes en rekke unntaksordninger og bagatellmessig støtte er en av dem. Støttebeløpet til Selbu Vekst AS overstiger grensen for bagatellmessig støtte på 300 000 euro over en treårs periode. Etter revisors oppfatning hadde det vært naturlig å gjøre en vurdering av tildelingen av midler til Selbu Vekst AS i 2017 i forbindelse med omstruktureringen og inngåelse av samarbeidsavtalen.

Lov om saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte fra 2022 sier i § 9 at støttegiver skal kontrollere at tildelingen av offentlig støtte under en støtteordning skjer i samsvar med vilkårene som er fastsatt i det EØS-rettslige grunnlaget for støtten, og etablere rutiner for å sikre at dette overholdes.

Det er mulig å søke om godkjenning av unntak for andre støtteordninger, som ikke framgår av unntakene. I slike tilfeller pålegger § 12 støttegiver å kreve at offentlig støtte som er tildelt i strid med § 5 tilbakeføres. § 5 omhandler iverksettelsesforbud for offentlig støtte som er omfattet av meldeplikten for støtteordninger som må notiseres (godkjenning unntak for andre støtteordninger), inntil ESA⁶ har fattet vedtak om godkjenning av støtten.

⁵ Grensen var 200 000 euro fram til 11.11.2024.

⁶ ESA er en forkortelse for *Efta Surveillance Authority*. ESA har ansvar for å føre tilsyn med at EØS-avtalen blir gjennomført og etterlevd.

Selbu Vekst AS i sin tilbakemelding på foreløpig rapport kapittel 7.2 Anbefaling, om statsstøttereguleringen, argumenteres det for at det etter deres vurdering faller punkt ni i samarbeidsavtalen utenfor kravene i statsstøttereguleringen. Det henvises til rundskriv H-1/11 sitt forslag til standardvedtekter for kraftfond § 2 som sier at formålet med det åpnet for at fondsmidler kan brukes til avlønning av næringsseier eller tilsvarende for å forvalte fondet. Selbu Vekst AS vurderer at samarbeidsavtalens punkt ni dermed faller utenfor kravene i statsstøttereguleringen.

Revisor er enig i at rundskriv H-1/11 åpner for at kraftfondsmidler kan brukes til å avløne næringsseier. Dette er uproblematisk så lenge vedkommende er ansatt i kommuneorganisasjonen. Statsstøttereguleringen aktualiseres når offentlige midler gis som støtte til eksterne foretak. Da må støttegiver vurdere om utdelingen faller inn under alle vilkårene som må være oppfylt for at det skal være snakk om offentlig støtte, og videre hvis alle vilkårene er oppfylt vurdere om støtte faller inn under noen av unntaksbestemmelsene. Bagatellmessig støtte er en kategori unntaksbestemmelser. Det er *støttegiver* som skal gjøre denne vurderinger, altså Selbu kommune.

Beløpsgrensen for bagatellmessig støtte er endret fra 200 000 euro til 300 000 euro med virkning fra 11.11.2024. Sammen med denne endringen innføres det også et krav om å innrapportere all bagatellmessig støtte fra 01.01.2026.

Punkt ti i samarbeidsavtalen omtaler kommunes kjøp av tjenester i Selbu Vekst AS. Kommunens kjøp av tjenester reguleres av regelverket for offentlige anskaffelser. Dette har ikke vært et tema i denne forvaltningsrevisjonen.

5.7 Konklusjon

Problemstilling som besvares er om kommunens næringsfond behandles i tråd med vedtektene for fondet og saksbehandlingsregler?

Revisor konkluderer med at kommunens næringsfond ikke behandles i tråd med vedtektene for fondet og saksbehandlingsregler for fondet.

Konklusjonen bygger på at næringsfondet disponeres i forbindelse med kommunens budsjettbehandling og ikke gjennom en søknadsprosess slik vedtektene sier. I budsjettprosessen disponeres midler til Selbu Vekst AS i henhold til samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS. Midlene til Næringsforeningen i Værnesregionen disponeres i henhold til avtale. Det settes av midler til primærnæringsfondet som disponeres i henhold til egne retningslinjer for primærnæringsfondet. I tillegg må kommunen kunne dokumentere vurderinger av tildelingene fra næringsfondet i forhold til statsstøttereguleringen.

5.8 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere behovet for å revidere vedtektene for næringsfondet slik at de blir i tråd med ønsket praksis og lovbestemmelser.

Revisor anbefaler kommunedirektøren å dokumentere vurderingen av forholdet til statsstøtte-regelverket ved tildeling av midler fra kommunens næringsfond.

6 BÆREKRAFTIG DRIFT

6.1 Problemstilling

Det er utarbeidet følgende problemstilling om bærekraftig drift.

Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

6.2 Bærekraftig drift i Selbu Vekst AS

6.2.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Selbu Vekst AS skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift.

6.2.2 Overskudd i Selbu Vekst AS

Selbu Vekst AS mottar årlig støtte fra næringsfondet i henhold til samarbeidsavtalen med kommunen og søknad om utbetaling i henhold til avtalen. De siste fire årene har selskapet også mottatt 500 000 kroner i året fra Selbu Sparebank. Deler av dette beløpet er øremerket støtte til Årsøya og Selbustien. Denne avtalen er under forhandling for neste år, forteller den ansatte i Selbu Vekst AS.

I tabell sju og åtte vises noen hovedtall fra regnskapet til Selbu Vekst AS for 2021, 2022 og 2023.

Tabell 7. Resultatregnskap Selbu Vekst AS. Tall i 1000.

	2021	2022	2023
Driftsinntekter	3 554	3 339	3 470
Driftskostnader	3 439	3 887	4 072
Driftsresultat	115	-548	-602
Finansinntekter	15	28	99
Finanskostnader	0	1	1
Årsresultat	129	-521	-504

Kilde: www.proff.no

Tabell 8. Balanseposter Selbu Vekst AS. Tall i 1000.

	2021	2022	2023
Eiendeler	11 339	11 088	10 264
Langsiktig gjeld	0	0	0
Kortsiktig gjeld	1 720	3 990	3 670
Egenkapital	9 619	7 098	6 594

Kilde: www.proff.no

Samarbeidsavtalen som er omtalt i kapittel to skisserer inntektene til Selbu Vekst AS. Selskapets inntektsgrunnlag er grunnfinansiering fra Selbu kommune, kommunes kjøp av tjenester samt midler som Selbu Vekst AS kan disponere. Videre forventes det at selskapet får eksterne midler gjennom prosjektfinansiering, egne inntekter og salg av tjenester. Daglig leder i Selbu Vekst AS informerer om at salg av tjenester og tomter utgjør omkring 10-15 prosent av omsetningen i selskapet.

Den ansatte i Selbu Vekst AS forteller at et krav om vesentlig inntjening i et utviklingselskap er tilnærmet umulig ettersom selskapet ikke har en forretning som målsetting. Et slikt krav ville medført at store deler av arbeidstiden ville gått med til å finne kilder til egeninntjening og ikke til å drive utviklingsarbeid.

Budsjett 2025

Styret i Selbu Vekst AS behandlet 11.12.2024, sak 2024.24 budsjettet for 2025. Her består selskapets inntekter av tilskudd fra Selbu kommune i henhold til samarbeidsavtalen, tilskudd fra Selbu Sparebank og salg av en tomt fra selskapets tomtebase. Ved utgangen av 2024 er det 22 tomter i tomtebasen til en bokført verdi på 3 357 974 kroner. 12 av tomtene er så langt ikke fradelt.

Samarbeidsavtalen med Selbu Sparebank går ut i 2024 og det foreslås å søke om 200 000 kroner i 2025. Selskapet har i tillegg en rest på 200 000 kroner av dette tilskuddet fra tidligere.

Når det gjelder kostnader kan det trekkes fram prosjektkostnader på 1,3 millioner kroner (direkte kostnader til planlagte prosjekter) og lønn på 1,47 millioner kroner. Budsjettet viser et underskudd på 132 500 kroner som foreslås dekket av selskapets egenkapital.

I kommentarene til budsjettet går det fram at egeninntjening eller salg av tjenester foreslås budsjettert med 0 kroner på grunn av omfanget av avtalen med Selbu Næringselskap KF har økt og det derfor ikke vil være kapasitet til å arbeide med dette.

6.2.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu Vekst AS skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift, og at transaksjoner mellom eierkommunen og selskapet må være avtalefestet.

Revisor vurderer at Selbu Vekst AS de to siste årene har gått med underskudd og at det er budsjettert med underskudd i 2025.

Selbu Vekst AS har ved utgangen av 2023 en egenkapital på over 6 millioner kroner, som utgjør 64 prosent av totalkapitalen og tåler således et underskudd. Samtidig kan det være krevende å stoppe en tæring på egenkapitalen. Revisor er usikker på hvor bevisst denne tæringen er, ettersom styret ikke har protokollert noen synspunkter. Det felles styremøtet i januar 2025 mellom Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF signaliserer at det fortsatt kan være aktuelt for Selbu Næringssselskap KF å kjøpe tjenester fra Selbu Vekst AS. Dette er omtalt i kapittel 4.6.2.

6.3 Selbu Næringssselskap

6.3.1 Revisjonskriterier

Følgende revisjonskriterium er utledet i vedlegg en.

- Selbu Næringssselskap KF skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift.

6.3.2 Overskudd i Selbu Næringssselskap KF

Selbu Næringssselskap er et kommunalt foretak og selskapets regnskap skal konsolideres inn i kommunens regnskap. Det innebærer at Selbu kommune bærer den økonomiske risikoen med selskapet.

Tabell ni og ti viser regnskapstall for Selbu Næringssselskap KF for 2021, 2022 og 2023. I 2022 gikk selskapet over fra å føre regnskapet etter regnskapsloven til å føre etter reglene i kommuneloven. En del ulike regnskapsprinsipper fører til at tallene ikke er direkte sammenlignbare. I tabell ni og ti vises regnskapstallene for 2021, 2022 og 2023. På grunn av ulike regnskapsprinsipper viser den første kolonnen med tall fra 2022 oppsettet etter regnskapsloven og den andre oppsettet etter kommuneloven. Revisor har ikke gått nærmere inn på overgangen fordi dette regnskapet er revidert tidligere.

Tabell 9. Resultatregnskap Selbu Næringssselskap KF. Tall i 1000.

	2021	2022	2022	2023
Inntekter	4 455	3 075	3 075	3 694
Driftskostnader	3 998	4 847	2 155	2 115
Driftsresultat	457	-1 772	920	1 579
Finansinntekter	280	0	0	327
Finanskostnader	1067	887	2 687	3 166
Årsresultat	-611	-2659	-71	391

Kilde: Årsberetning og regnskap 2022 og 2023

Selbu Næringssselskap KF sine inntekter er leieinntekter. Ledelsen forteller at selskapet skal ha dekket sine utgifter for å drifte bygget. For leietakerne blir det hvert år beregnet hvor mye avdrag, renter, forsikring, kommunale avgifter og administrasjonskostnader som skal dekkes. Det årlige beløpet deles på 12 månedlige leiebeløp.

Selbu Næringssselskap KF har retningslinjer som regulerer påslag på husleie, som er vedtatt av styret 24.03.2020. Dette er et påslag på husleiekontrakten til den enkelte leietaker for å kunne tilføre selskapet noe handlingsrom i utviklingsarbeidet.

Påslaget har følgende opptrapping.

- År 0-3 – 0,10 prosent påslag av gjeldende saldo
- År 4-6 – 0,30 Prosent av gjeldende saldo
- År 7-10 - 0,80 prosent av gjeldende saldo
- År 11 => Gjennomsnittlig bankrente for bedriftsmarkedet.

Ledelsen i selskapet forteller at i starten er leieavtalen god for bedriften, hvor de betaler rente og avdrag som Kommunal Landspensjonskasse fastsetter. Over tid blir vilkårene dårligere og går over til vanlig bankrente. Da lønner det seg for selskapet å eie det selv. Grunntanken er å skape insentiv til at bygget kjøpes ut etter en del år.

Ledelsen forteller at før byggingen starter inngår foretaket en forpliktende leieavtale. Den siste inngåtte leieavtalen er på åtte år og intensjonen er at den skal forlenges eller kjøpes ut. Ledelsen mener det er liten økonomisk risiko i det kommunale foretaket. Risikoen er at leietaker går konkurs, noe som kan skje. Det finnes kriterier for hvilke selskaper Selbu Næringssselskap KF inngår leieavtale med og det skjer en nøye vurdering i forkant. Det inngås ikke leieavtaler med selskaper som er i økonomisk ubalanse.

Tabell 10. Balanseposter Selbu Næringssselskap KF. Tall i 1000

	2021	2022	2022	2023
Eiendeler	44 167	38 484	38 484	57 314
Langsiktig gjeld	41 503	38 682	38 682	53 836
Kortsiktig gjeld	729	526	276	1 716
Egenkapital	1935	-724	-474	1 763

Kilde: Årsberetning og regnskap 2022 og 2023

6.3.3 Vurdering

Revisjonskriteriet sier at Selbu Næringssselskap KF skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift.

Revisor vurderer at Selbu Næringssselskap KF gikk med overskudd i 2023 og har et grunnlag for å sikre framtidig drift.

Selbu Næringssselskap KF hadde et overskudd i 2023 og har økt egenkapitalen fra 2022 til 2023. Foretakets egenkapitalandel er liten. Foretaket er en del av kommunen og kan således ikke gå konkurs. Foretakets inntektsgrunnlag er leieinntekter fra bygg som selskapet bygger. En nøye vurdering av leietakerne er med og tar ned risikoen for at en leietaker går konkurs og selskapet mister leieinntekter. En slik hendelse kan belaste kommuneøkonomien hvis selskapet ikke lykkes i å få nye leietakere. Hvis selskapet skal bygge flere bygg vil de måtte lånefinansieres og i et konsolidert regnskap vil dette bidra til å øke kommunens gjeldsgrad.

6.4 Konklusjon

Problemstillingen som besvares er om Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF har en økonomisk bærekraftig drift?

Revisor konkluderer med at Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF i noen grad har en økonomisk bærekraftig drift.

Selbu Vekst AS har de siste årene gått med underskudd, men har en relativt solid egenkapital. Selbu Næringssselskap KF kan vise til et overskudd i 2023 og har grunnlag for å produsere overskudd framover. Foretakets utfordring er at egenkapitalen er liten, men samtidig er foretaket en del av kommunen.

7 KONKLUSJONER OG ANBEFALINGER

7.1 Konklusjon

Her gjengis konklusjonen på de fem problemstillingene.

1. Er arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet avklart?
Revisor konkluderer med at det er relasjoner mellom alle aktørene i næringsutviklingsarbeidet i Selbu, og at samarbeid og arbeidsfordeling er avklart i de fleste relasjonene.

Konklusjonene bygger på at det finnes relasjoner mellom alle aktørene. Noen relasjoner er tettere enn andre. Revisor har funnet at der hvor det er tette relasjoner, er også arbeidsfordelingen avklart eller det er en tett dialog hvor arbeidsfordeling diskuteres.

2. Oppfylles avtalen mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune?
Revisor konkluderer med at avtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS oppfylles, med unntak av at støttebeløp er redusert.

Avtalen inneholder beløp, noe som kan være vanskelig å følge opp over tid. Både på grunn av prisøkninger og endringer i forutsetningene, som i dette tilfellet er størrelsen på konsesjonsavgiften som kommunen får. Samarbeidsavtalen ble inngått i 2017 og den er åtte år nå. Det kan derfor være fornuftig å gjennomgå samarbeidsavtalen for å vurdere innholdet i forhold til den praksisen som er i dag og vurdere behovet for å tydeliggjøre innholdet i den.

3. Arbeider Selbu Næringssselskap KF i henhold til rammene fra Selbu kommune?
Revisor konkluderer med at Selbu Næringssselskap KF i hovedsak arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune.

Revisors innvending er at Selbu Næringssselskap KF bryter egne vedtekter når de ikke utarbeider økonomiplan for foretaket.

4. Behandles kommunens næringsfond i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler?
Revisor konkluderer med at kommunens næringsfond ikke behandles i tråd med vedtektene for fondet og saksbehandlingsregler for fondet.

Konklusjonen bygger på at næringsfondet disponeres i forbindelse med kommunens budsjettbehandling og ikke gjennom en søknadsprosess slik vedtektene sier. I budsjettprosessen disponeres midler til Selbu Vekst AS i henhold til samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS. Midlene til Næringsforeningen i Værnesregionen disponeres i henhold til avtale. Det settes av midler til primærnæringsfondet som disponeres i henhold til egne retningslinjer for primærnæringsfondet. I tillegg må kommunen kunne dokumentere vurderinger av tildelingene fra næringsfondet i forhold til statsstøtteregulverket.

5. Har Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF en økonomisk bærekraftig drift?

Revisor konkluderer med at Selbu Vekst AS og Selbu Næringssselskap KF i noen grad har en økonomisk bærekraftig drift.

Selbu Vekst AS har de siste årene gått med underskudd, men har en relativt solid egenkapital. Selbu Næringssselskap KF kan vise til et overskudd i 2023 og har grunnlag for å produsere overskudd framover. Foretakets utfordring er at egenkapitalen er liten, men samtidig er foretaket en del av kommunen.

7.2 Anbefalinger

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere om det er aktuelt å revidere samarbeidsavtalen med Selbu Vekst AS.

Revisor anbefaler Selbu kommune å vurdere behovet for at Selbu Næringssselskap KF utarbeider økonomiplan eller endre vedtektene hvis økonomiplan ikke skal utarbeides.

Revisor anbefaler kommunedirektøren å vurdere behovet for å revidere vedtektene for næringsfondet slik at de blir i tråd med ønsket praksis og lovbestemmelser.

Revisor anbefaler kommunedirektøren å dokumentere vurderingen av forholdet til statsstøtteregulverket ved tildeling av midler fra kommunens næringsfond.

KILDER

ECON (2007) Bærekraftig kommuneøkonomi, utarbeidet for KS. ECON-rapport nr. 2007-014. ECON, Oslo

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon. FOR-2019-06-17-904. Kommunal- og distriktsdepartementet

Forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner. FOR-2019-06-07-714. Kommunal- og distriktsdepartementet

Forskrift om endring i forskrift om unntak fra notifikasjonsplikten for offentlig støtte. FOR-2024-11-11-2745. Nærings- og fiskeridepartementet

Lov om aksjeselskaper (aksjeloven). LOV-1997-06-13-44. Nærings- og fiskeridepartementet

Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven). LOV-2018-06-22-83. Kommunal- og distriktsdepartementet

Lov om nasjonale saksbehandlingsregler i saker om offentlig støtte (støtteprosessloven). LOV-2022-03-04-7. Nærings- og fiskeridepartementet

VEDLEGG 1 – UTLEDNING AV REVISJONSKRITERIER

Ifølge forskrift om kontrollutvalg og revisjon (§15) skal det etableres revisjonskriterier for gjennomføring av forvaltningsrevisjon. Revisjonskriterier er de krav og forventninger som forvaltningsrevisjonsobjektet skal vurderes i forhold til. Disse kriteriene skal være begrunnet i, eller utledet av, autoritative kilder innenfor det reviderte området. Slike autoritative kilder kan være lov, forskrift, forarbeider, rettspraksis, politiske vedtak (mål og føringer), administrative retningslinjer, samt statlige føringer og praksis. I denne forvaltningsrevisjonen har vi benyttet oss av følgende kilder til revisjonskriterier:

- Kommuneloven
- Aksjeloven
- Kommunale vedtak
- Avtaler

Den første problemstillingen om arbeidsfordelingen mellom de aktuelle aktørene i næringsutviklingsarbeidet er avklart, er en beskrivende problemstilling. Den besvares uten å utlede revisjonskriterier. Det skyldes at det svake autorative kilder som kan legges til grunn for hvordan arbeidsfordelingen skal være. Revisjonskriterier for de andre problemstillingene er utledet her.

Avtalen mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS

Problemstillingen som besvares er om avtaler mellom Selbu Vekst AS og Selbu kommune oppfylles. I selskaper med bare én aksjeeier, skal styret sørge for at avtaler mellom selskapet og aksjeeieren nedtegnes skriftlig. (Aksjeloven § 6-13 tredje ledd)

Revisor har funnet en avtale med tittelen *Samarbeidsavtale om etablering av Selbu Vekst AS som felles utviklingsarena i Selbu*, inngått mellom Selbu kommune og Selbu Vekst AS. Denne avtalen legges til grunn som kilde til revisjonskriterier for forvaltningsrevisjonen. I denne samarbeidsavtalen er det forankret en avtale om utleie av medarbeider fra Selbu kommune til Selbu Vekst AS.

Selbu kommune sine forpliktelser

Avtalens punkt 7 omtaler Selbu kommune sin rolle som planmyndighet og utviklingsansvarlig. Det står blant annet at hovedmål i gjeldende planverk legges til grunn. Dette punktet kan ses i sammenheng med punkt 8 om Selbu Vekst AS, som sier at selskapet gjennomfører tiltak initiert fra eierne eller som er naturlig for å oppnå utvikling av Selbusamfunnet.

Avtalen inneholder også føringer for finansieringen av virksomheten i Selbu Vekst AS. Selbu kommune tar hovedansvaret for finansiering av selskapets drift, med en grunnfinansiering på 1,1 million kroner. I tillegg bevilger Selbu kommune en årlig ramme for kjøp av tjenester fra Selbu Vekst AS og en ramme for midler som Selbu Vekst AS kan disponere for tilskudd til eksterne. Videre forventes det at selskapet kan tilføres midler gjennom ekstern prosjektfinansiering. Det er en forventning at eierne er innstilt på å skape framtidige økonomiske rammer for et offensivt utviklingsarbeid i selskapet. Det er et mål at selskapets virksomhet og budsjett på sikt skal økes gjennom egne inntekter og salg av tjenester. Avtalen sier ikke noe om prisjustering.

Punkt 21 sier at kommunens bestilling av tjenester skal i utgangspunktet utøves av hovedutvalg for samfunnsutvikling.

Følgende revisjonskriterier legges til grunn for revisjonen.

- Selbu kommune skal fastsette tiltakene i handlingsplanen til Selbu Vekst AS.
- Selbu kommune ved hovedutvalg for samfunnsutvikling skal bestille tjenester fra Selbu Vekst AS.
- Selbu kommune bør initiere tiltak i utviklingsarbeidet og bidra til omforent handlingsplan.
- Selbu kommune skal sikre grunnfinansiering av Selbu Vekst AS og en ramme til kjøp av tjenester.

Forholdet mellom kommunen og Selbu Næringssselskap KF

Problemstillingen som besvares er om Selbu Næringssselskap KF arbeider i henhold til rammene fra Selbu kommune. Selbu Næringssselskap er et kommunalt foretak med egne vedtekter fastsatt av kommunestyret. I tillegg fastsetter kommunestyret budsjett og regnskap for selskapet. Aktuelle vedtak i kommunestyret er da kilder til revisjonskriterier.

Vedtektene for Selbu Næringssselskap KF ble vedtatt av kommunestyret 12.12.2022. Ifølge vedtektene skal kommunestyret vedta budsjett, økonomiplan, årsrapport og godkjenne regnskap for foretaket. Gjennom budsjett og økonomiplan legger kommunen rammene for det kommunale foretaket sin aktivitet. Dette er de rammene som Selbu kommune gir Selbu Næringssselskap KF, samt de føringene som ligger i det vedtektsfestede formålet – *å oppføre, eie og forvalte grunn og lokaler for næringsutvikling i Selbu.*

Kommunestyret skal også velge medlemmer til styret samt endre vedtektene.

Om styret står det i vedtektene at foretaket skal ha et styre på 3-5 medlemmer med varamedlemmer. Ordfører skal være fast medlem av styret. Valget til styret foretas for 4 år og følger valgperioden for kommunestyret. Ved første valg velges styret fram til høsten 2004. Kommunestyret velger leder og nestleder.

Kommuneloven § 9-4 sier at det kommunale foretaket ledes av et styre og en daglig leder. § 9-11 sier at styret ansetter daglig leder. Vedtektenes § 10 sier at foretaket skal ha en daglig leder og at daglig leder ansettes av styret. Styret utarbeider stillingsinstruks for leder.

Følgende revisjonskriterier er utledet.

- Kommunestyret skal vedta budsjett, økonomiplan, årsrapport og regnskap for foretaket.
- Kommunestyret skal velge styre for fire år.
- Endringer i vedtektene skal vedtas av kommunestyret.
- Foretaket skal ha daglig leder.

Kommunens næringsfond

Problemstillingen som skal bevares, er om kommunens næringsfond behandles i tråd med retningslinjene for fondet og saksbehandlingsregler. Dette gir føringer for at vedtektene for næringsfondet og saksbehandlingsregler er kilder til revisjonskriterier. Vedtektene for Selbu kommunes næringsfond er vedtatt 17.12.2012.

Vedtektene angir prioriterte støtteformål, som generelt er:

- Etablering av ny næringsvirksomhet
- Bedriftsutvikling/nyskaping i bedrifter
- Generelt utviklingsarbeid, lokalsamfunnstiltak og lignende med tanke på økt næringsetablering, sysselsetting og bosetting.

Vedtektene gir følgende retningslinjer for støtteandel.

- Myke investeringer, eks planlegging og undersøkelser, inntil 30 prosent av kostnadsoverslag.
- Fysiske investeringer, eks maskiner, utstyr, skogsbilveger og bygninger, øvre tilskuddssats er 50 prosent.
- Næringsplanlegging, entreprenørskapssatsing, lokalsamfunnsprosjekter, samarbeid skole og næringsliv samt markedsføring av Selbu som etablerersted og reisemål kan støttes med inntil 100 prosent av kostnadsoverslag.

Vedtektene gir også noen saksbehandlingsregler. Det er krav om at søknader skal være skriftlige og inneholde budsjett, kostnadsoverslag og finansieringsplan, beskrivelse av forretningside og markedsvurdering. Søknadene avgjøres av fondsstyret og administrasjonen har fullmakt til å behandle søknader og foreta tildelinger innenfor en tilskuddsramme på 25 000 kroner med en årlig ramme på kroner 250 000 når søknaden er i tråd med vedtektene. Fondsstyret oppnevnes av kommunestyret. Det er to årlige søknadsfrister. Støtte gis primært som tilskudd, men det kan gis som lån og kan i spesielle tilfeller brukes til aksjetegning i private bedrifter. Det gis ikke støtte til gjeldssanering. Bruken av fondet må samsvare med regelverket på statsstøtteområdet. Før utbetaling av fondet skal kostnader dokumenteres. Det kan foretas delutbetaling, men 20 prosent skal holdes tilbake til sluttutbetaling. Anmodning om utbetaling skal skje innen ett år fra tilsagnsdato, men det kan søkes om å forlenge denne fristen.

Følgende revisjonskriterier er utledet.

- Selbu kommune sine tildelinger fra næringsfondet skal være i tråd med fondets støtteformål.
- Selbu kommune skal følge saksbehandlingsreglene for tildeling av midler fra næringsfondet.
- Selbu kommune skal vurdere om støtten gis i henhold til statsstøtteregelverket.

Bærekraftig drift

Økonomisk bærekraft er forankret i kommuneloven § 14-1 som sier at økonomisk handleevne skal ivaretas over tid. En Econrapport fra 2007 om bærekraftig kommuneøkonomi konkluderer med at økonomisk bærekraft kan tolkes som at driften av den enkelte kommune skal gå i balanse.

Følgende revisjonskriterier er utledet.

- Selbu Vekst AS skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift.
- Selbu Næringssselskap KF skal gå med overskudd for å sikre framtidig drift.

VEDLEGG 2 – PRIMÆRNÆRINGSFONDET

Primærnæringsfondet gjøres kjent ved annonsering i lokalavisa og på kommunens hjemmeside, og har utlysning en gang i året opplyser leder for plan, areal og teknikk. I utlysningsteksten står det tilskudd fra næringsfondet til primærnæringsformål (landbruk, skogbruk). Videre står det at beskrivelse av prosjekt/tiltak med kostnadsoverslag sendes kommunen. I budsjettet for 2024 er det satt av 600 000 kroner til primærnæringsfondet og rammen for fondet har vært stabil.

Virksomhetsleder forteller at fordeling mellom skogbruk og jordbruk er ca. 300 000 kroner på hver, men det er anledning til å være fleksibel ettersom det ikke er øremerkede midler. Videre fortelles det at det kan gis 20 prosent tilskudd på søknader til skogsbilveger. Dersom søker får statstilskudd til bygging av skogsbilveg, er vedkommende også berettiget til tilskudd fra primærnæringsfondet. For tilskudd til jordbruk skal tilskuddet øremerkes tiltaket og det kan søkes bare en gang.

Tildeling av midler fra primærnæringsfondet skjer etter retningslinjene fra 2022, forteller virksomhetsleder. Først skjer det en sortering etter om søknadene oppfyller kriteriene i retningslinjene, så skjer det en prioritering basert på skjønn. Både jordbrukssjef og skogbrukssjef er involvert i prioriteringene samt at det vurderes habilitet i saksbehandlingen. Virksomhetsleder kvalitetssikrer vurderingene som gjøres. Virksomhetsleder kjenner ikke til om det finnes noe søknadsskjema og kommunen har ikke vurdert å bruke regionalforvaltningsportalen for mottak og behandling av søknader.

Det er satt en treårs grense for gjennomføring av tiltak, forteller virksomhetsleder. Søker må før fristen be om å få utbetalt midlene. Det kan vise seg at tiltaket ikke er gjennomført og da betales ikke midlene ut. Denne arbeidsfristen ble vedtatt i hovedutvalg for samfunnsutvikling 05.10.2023, sak 58/2023. Der settes det en arbeidsfrist på 3 år fra vedtaksdato for tilskudd og fristen er endelig og kan ikke påklages. Vedtaket sier også at når arbeidsfristen er passert uten at tilskuddet er utbetalt, trekkes tilskuddet tilbake. Virksomhetsleder forteller at søkerne må bekrefte at tiltaket er gjennomført når de ber om utbetaling. Virksomhetsleder oppfatter at det er gjennomsiktige forhold i kommunen og at det er enkelt å følge med på om tiltak er gjennomført. Det har derfor ikke vært nødvendig i alle tilfeller å dokumentere oppfyllelse av tiltakene.

Muligheten for administrativ behandling av søknader under 25 000 kroner er lite brukt. Virksomhetsleder sier at alle søknader hvor det er innstilt på tilskudd behandles i hovedutvalg samfunnsutvikling sitt møte i mai og det er ingen saker som blir liggende på vent.

Rapporteringen på bruken av fondet skjer i fondsstyrets (hovedutvalg for samfunnsutvikling) møte i mai. I rapporteringen gis det en oppstilling av hvilke tiltak som har fått tilskudd og hvilke som har fått avslag.

Hovedutvalg for samfunnsutvikling vedtok i sak 8/24 å bruke 300 000 kroner fra primærnæringsfondet til veterinærvaktordning og 300 000 kroner fra fondets grunnkapital til samme formål.

Hovedutvalg samfunnsutvikling behandlet 02.05.2024 sak 20/2024 om tildelinger fra næringsfondet for 2024. I saken er det 11 søknader som omtales hvorav fem av dem har fått tilskudd. Det opplyses i saksframlegget at kommunestyret vedtok at 300 000 kroner av primærnæringsfondet skulle øremerkes veterinærvaktordningen, slik at det bare er 300 000 kroner til fordeling. I saksframlegget framgår vurderingen av de enkelte søknadene og forslag til tildeling. Selve søknadene følger også som vedlegg til saken. I tabell er det laget en oversikt over søknadene med formål og beløp.

Tabell 11. Søknader til primærnæringsfondet i 2024.

	Formål	Søknads-beløp	Innvilget tilskudd	Begrunnelse
1	Solcelleanlegg	50000	0	Prioriteres ikke. Lønnsom investering
2	Fôrlager høy	150000	50000	Prioritert for tilskudd hos Innovasjon Norge
3	Nydyrking 17 da	17000	17000	I henhold til statuttene
4	Nydyrking 34 da	34000	0	Tilskudd er søkt på samme areal tidligere
5	Solcelleanlegg	40000	0	Prioriteres ikke. Lønnsom investering
6	Prosjekt økt verdiskaping i utmark i Selbu	150000	83000	
7	Food truck	Ikke oppgitt	0	Ikke primærnærings
8	CNC kantpresse	100000	0	Ikke primærnærings
9	SenseHub måleutstyr brunst og drøvtygging	38500	0	Ikke prioritert. Er ikke fast installasjon.
10	Skogsbilveg	333469*	75000	Kommunen må garantere når det søkes statstilskudd til skogsbilveger
11	Skogsbilveg	131859*	75000	
Sum		1044828	300000	

*beløpene viser søknadsberettiget tilskudd før bevilgningen i 2024.

Når det gjelder nydyrkingstilskuddene så blir de utbetalt når nydyrkingen er utført og arealet er oppmålt, ifølge saksframlegget. På kommunens hjemmeside finnes informasjon om

nydyrkingstilskudd og vilkår for tilskuddsordningen. På hjemmesiden informeres det om at det per i dag gis tilskudd til nydyrking gjennom næringsfondet. Videre stilles det krav til hva søknaden skal inneholde og det framgår at det ikke er et eget søknadsskjema. Nydyrkingstilskuddet er en av særbestemmelsene for jordbruk i retningslinjene for primærnæringsfondet. Skogsbilveger tildeles årlig tilskudd inntil berettiget sum er oppnådd.

Alle søknadene er vedlegg til saken i hovedutvalget. En undersøkelse av søknadene viser at det er skriftlige søknader. Unntaket er søknadene til skogsbilveger. I en oppstilling i saksframlegget går det fram at det er bevilget midler tidligere år, slik at årets bevilgning er en utbetaling i forhold til det resterende beløpet som er søknadsberettiget.

De som søker støtte til nydyrking, søker tilskudd i forhold til en fast pris per dekar. I saksframlegget henvises det til statuttene for tilskudd til nydyrking. De resterende søknadene oppgir et kostnadsoverslag og en finansieringsplan. Det finnes også begrunnelser i søknadene i forhold til forretningside og markedsvurdering i større eller mindre grad. En av søknadene oppgir at vedkommende ikke har mottatt tilskudd fra Innovasjon Norge på det omsøkte prosjektet.

I prosjektplanen for søknaden om *Økt verdiskaping i utmark i Selbu*, oppgis både Selbu kommune og Selbu Vekst AS som medfinansierer. For 2024 er det budsjettert med henholdsvis 150 000 kroner fra Selbu kommune og 110 000 kroner fra Selbu Vekst AS. Selbu Vekst AS er i tillegg deltaker i prosjektet.

VEDLEGG 3 – KOMMUNEDIREKTØRENS UTTALELSE

Revisjon Midt-Norge
Brugata 2
7715 Steinkjer

Attn.: Revisor Margrethe Haugum

Kommunedirektørens kommentarer til Rapport fra forvaltningsrevisjon – Næringsutvikling i Selbu kommune 2025

Vi viser til oversendt rapport fra gjennomført forvaltningsrevisjon. Vi har ingen vesentlige merknader til rapporten, ut over at det er viktig å påpeke betydningen av at revisjonen setter seg tilstrekkelig inn i området til å forstå risikobildet og tar høyde for kvaliteten på de rutiner som er etablert.

Våre kommentarer følger inndelingen i rapporten. En del av våre merknader er sammenfallende med de fra Selbu vekst. Der rapporten er sitert står dette i *kursiv*.

2.2.1 Selbu kommune

«Det framgår av kommunens organisasjonskart at Selbu kommune har en enhet som heter næring og at næringsfondet er plassert her.»

Dette er ikke riktig. Selbu Kommune har et ansvar 620 Næring som er rent administrativt. Dette ligger plassert under rammeområde 2; Kommunedirektør og stab. Næringsfondet er plassert som et eget rammeområde. Her er ansvar 623 Næringsfondet plassert.

4.3.2 Budsjett og årsrapport for Selbu Næringssselskap KF

«Ledelsen i selskapet forteller at kommunens økonomisjef ga beskjed om at det ikke var nødvendig med økonomiplan da de gikk over til å føre regnskapet etter kommuneloven.»

Dette er ikke riktig. Kommuneloven kap 9 stiller ikke spesifikke krav om økonomiplan for KF. Det ble derfor gått bort i fra dette fra budsjett 2025. År 2 til 4 i Økonomiplan har i praksis vært en videreføring av år 1 og har i praksis hatt liten verdi. Endring skjedde ikke pga endring i regnskapsprinsipp.

4.3.3 Vurdering

«Så lenge Selbu Næringssselskap KF førte regnskapet etter regnskapsloven var det krav om fireårig økonomiplan.»

Dette er slik fordi vedtektene i selskapet tilsa det, det er ikke noe lovkrav.

«Gjelden i Selbu Næringssselskap KF blir i et konsolidert regnskap en del av kommunens gjeld og påvirker da kommunens gjeldsgrad. Det kan da være naturlig at dette også framgår av kommunens økonomiplan.»

Det er riktig at dette blir endel av TOTAL gjeld i kommunen, men kommunens handlingsregler måler kun gjeldsgrad i kommunekassen. Økonomiplan konsolideres ikke. Denne består kun av Kommunekassen (Selbu Kommune).

5.5.2 Støtte til Selbu Vekst AS

Kommunestyret vedtar RAMMENE for næringsfondet. Tildeling skjer etter søknad i hovedutvalg.

5.5.4 Næringsforeningen i Værnesregionen

I 2022 ble overføring til Næringsforeningen gjort via Selbu Vekst AS. Fra 2023 ble det vedtatt at bevilging til Næringsforeningen skulle gjøres direkte fra Selbu kommune. Se tabell side 36 – nederst på siden.

5.5.5 Vurdering

«Revisor vurderer at saksbehandlingen av næringsfondet avviker fra saksbehandlingsreglene i næringsfondet»

Vi er ikke enige i at midlene fra fondet er avtalebasert og ikke søknadsbasert. Midler til Selbu Vekst AS avsettes i ramme ved budsjettering i kommunen, men tildeling skjer ved søknad. Dette er en vesentlig forskjell.

5.6.2 Statsstøtteregelverket

«Det er spesielt etterspurt vurderinger av støtten til Selbu Vekst AS fordi den overskrider 200 euro over en treårsperiode, som er grensen i ordningen med bagatellmessig støtte.»

Statsstøtteregelverket: fra 30.05.24 er grensen for bagatellmessig støtte satt til 300.000, - euro over en treårsperiode.

Selbu, 10. februar 2025

Oddveig Kipperberg

Kommunedirektør

Hovedkontor: Brugata 2, Steinkjer

Tlf. 907 30 300 - www.revisjonmidt norge.no